

Szakedolgozat

Széli Kornél

Műszaki informatikai szak,
hálózati technológiák szakirány,
levelező tagozat

Kecskeméti Főiskola

Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolai Kar

Kecskemét

2007

1. Bevezetés

Az internet határok nélküli világ. Napjainkban egyre inkább meghatározóvá válik jelenléte. Vannak emberek, akik csak felhasználóként böngészik az egyes honlapokat, mások viszont szeretnék maguk is ilyen oldalakat készíteni. Ezeknek fejlesztőknek egy része saját maga számára készíti el honlapját például, hogy egy személyes blogot készítsen el, mások viszont megrendelésre, pénzszerzés céljából készítik el az adott oldalt, például egy webáruházat hoznak létre egy cég számára.

Minkét csoport számára kiváló lehetőségeket nyújtanak az úgynevezett CMS (Content Management System) rendszerek, melyek segítségével egy a programozásban nem jártas ember is képes lehet komplex weboldal létrehozására. Ezeket a rendszereket a magyar nyelvben tartalomkezelő rendszerekként szokták emlegetni. Tulajdonképpen, ha egy ilyen alkalmazást feltelepítünk egy webes tárhelyre, azonnal megkezdhetjük oldalunk kialakítását, anélkül, hogy egy sor programkódot írtunk volna. Néhány apró művelet segítségével megváltoztathatjuk oldalunk kinézetét, képeket tölthetünk fel, vagy éppen fórumot szervezhetünk bármilyen témakörben. A lehetőségek tárháza végtelen.

Rengeteg tartalomkezelő rendszer létezik, melyek közül az egyik legnépszerűbb a Drupal CMS¹. Ennek használatával kapcsolatban rengeteg részletes leírást találhatunk az interneten, akár magyar nyelven is. Sőt, külön hazai honlapja is van a Drupalnak², ahol az úgynevezett felhasználói kézikönyv³ rendszerezve, szakszerűen leírva tartalmaz szinte minden fontos információt, ami egy weboldal elkészítéséhez szükséges. Fórumokat⁴ és levelezőlistákat⁵ is találhatunk itt, melyek szintén segítséget nyújtanak leendő honlapunk elkészítéséhez.

Van egy olyan témakör azonban, amelyről kevés részletes leírást találhatunk magyar nyelven: webáruház fejlesztése Drupal alapon. Szakdolgozatom célja, hogy bemutassam miként érdemes elkészíteni egy működőképes, komplex webáruházat Drupal CMS rendszer segítségével.

Szakdolgozatomban először röviden ismertetem, hogy mit kell tudni a webáruházakról általában, majd bemutatom a Drupal CMS legfontosabb jellemzőit, előnyeit és azt, hogy miként kell telepíteni egy tárhelyre. Ezután rátérek a webáruház

¹ <http://drupal.org>

² <http://drupal.hu>

³ <http://drupal.hu/kezikonyv>

⁴ <http://drupal.hu/forum>

⁵ <http://drupal.hu/levelezolistak>

megtervezésére, ami alapján elkészül internetes boltunk, majd részletesen ismertetem a webáruház elkészítésének folyamatát. Végül az elkészült alkalmazás egy teszten megy keresztül, melynek sikeres mivolta a webáruház elkészülését jelenti.

2. A webáruházakról általában

2.1. Weboldalak elkészítésének lehetőségei

Alapvetően két lehetőségünk van honlapunk elkészítésére. Az első, hogy forráskódot szerkesztünk. Ennek előnye, hogy megfelelő programozói felkészültséggel bármilyen igényeket kielégítő oldalakat készíthetünk. Ehhez azonban rengeteg időre van szükségünk. Már az is sok időt vesz igénybe, hogy megtanuljuk a szükséges programnyelvek szintaktikáját, nem is beszélve a konkrét feladat elkészítéséről. Az elkészült weboldal tesztelése során felmerülő hibák javítása sem egyszerű feladat.

Második lehetőségünk, hogy kész programokat használunk honlapunk elkészítéséhez. Ezek az alkalmazások nem igényelnek programozói szaktudást, szinte bárki dolgozhat velük, ha rendelkezik általános számítástechnikai ismeretekkel. A magyar nyelvben ezeket a rendszereket tartalomkezelő rendszereknek nevezzük, általánosságban pedig CMS rendszerekként szokták emlegetni, ami az angol Content Management System szavak kezdőbetűiből származik.

2.2. A webáruházak jellemzői

2.2.1. Mik a webáruházak legfontosabb előnyei? [1]

1. Plusz bevétel: A webáruház kitűnően kiegészíti minden cég, vállalkozás üzletvitelét. Minden egyes üzlet, amely az interneten keresztül jön létre, legyen az a legkisebb tételű vásárlás vagy igazán nagytételű tranzakció, plusz bevételt jelent a weben kívüli üzletvitelhez képest.

2. A potenciális vásárlók az internet révén: Földrajzilag távoli városokból, helyekről szemlélhetik meg a kínálatot és bizalmukat megnyerve, további nyereséget hoznak vásárlásaikkal. Az internet segítségével olyan széles érdeklődő réteg szólítható meg, mely semmilyen más módon nem elérhető. Olyan embereknek lehet értékesíteni, akik másként nem jönnének el a boltunkba, nem szereznének tudomást a kínálatunkról.

3. Az internet határai: Amennyiben szűknek ítélnél a hazai piac, úgy idegen nyelvű verziókkal megcélozható az egész világ. Gondoljunk bele, hogy a webáruház nem csak Magyarország területéről látható, hanem az internethez csatlakozó bármely számítógépéről elérhető. Teljesen mindegy, hogy az adott gép a föld mely pontján üzemel.

4. A webáruház rendszert számítógépek működtetik éjjel-nappal: Mivel az interneten nincs záróra, úgy a potenciális érdeklődők a nap bármely szakában megtekinthetik a bolt kínálatát. Nem számít, hogy délután van-e vagy hajnal, a webáruház ugyanúgy működik, végzi a dolgát.

5. Költsége: A webáruház költségigénye ezzel szemben elenyésző számunkra. Nem kell új raktárakat kialakítani, a meglévő árukészletet lehet ajánlani az interneten. Nem szükséges új személyzet, nincs eladó, nincs új pénztáros, nem kell új bolthelységet kialakítani vagy vásárolni.

Röviden összefoglalva: Kis befektetéssel járó értékesítési lehetőség éjjel-nappal, mindenkinek.

2.2.2. Mit kell tudnia egy átlagos webáruháznak? [2]

Vannak olyan alapfunkciók (például rendelések leadása), amelyeket minden online boltban tudnia kell. Ezekhez társulnak azok a kiegészítő lehetőségek, amelyek nem kötelezőek, de a vásárlók illetve a bolt tulajdonosok és a webáruház üzemeltetője számára mégis fontosak lehetnek (például statisztikai adatok megjelenítése, nyilvántartása). Nézzük meg mik is ezek az összetevők, amikből tulajdonképpen egy komplex elektronikus kereskedelmet megvalósító oldal összeáll.

Termékekkel kapcsolatos funkciók

A webáruházunknak szabadon alakítható **termékhierchiával** kell rendelkeznie. Ezt például úgy lehet megvalósítani, hogy termékeinket és szolgáltatásainkat katalógusba szervezzük. A katalógusban kategóriákat hozunk létre. Például egy díszállat-kereskedés esetében ezek a kategóriák a következők lehetnek: akvarisztika, kutya, macska, madár, stb. Az egyes kategóriákban további alkategóriákat hozhatunk létre. Nem érdemes azonban túl

mély kategóriarendszert kialakítani, mert az megnehezítheti a keresett termék megtalálhatóságát. 2-3 szint általában elegendő szokott lenni. A hierarchiában legutolsó szinten lévő kategóriában lesznek a kínált termékeink és szolgáltatásaink. Kategóriánként korlátlan számú árut helyezhetünk el. Gyakran válik szükségessé a már létrehozott rendszer módosítása: hozzáadás, mozgatás, törlés, átrendezés, stb. Ezen műveletek elvégezhetőségét is biztosítanunk kell!

Fontos, hogy lehetőség legyen a **termék adatainak könnyű szerkeszthetőségére** az adminisztrációs felületen keresztül. A szerkesztés során képeket csatolhatunk termékeinkhez, szövegeket fűzhetünk hozzá, tulajdonságokat adhatunk meg, és paramétereket rendelhetünk melléjük.

A felhasználók által az egyik leggyakrabban használt funkció a **keresés**. Ez általában egyszerű, egy beviteli mezős szabadszavas keresés szokott lenni a termékek között.

Kiegészítő funkciók, melyek a termékek kezeléséhez külön megrendelhetők

Újabban sok webáruházban találkozhatunk azzal, hogy **speciális vevői árakat** alakítanak ki. Ekkor lehetőség van akár arra is, hogy minden vevőhöz egyedi árat rendeljünk. Gyakran minden termék mellé odaírják a rendes bolti árat, és kiemelten a **kedvezményes árat**. Bevett szokás az is, hogy ha nem minden termék kedvezményes, akkor **külön menüpontból érhetőek el az akciós termékek**. Megadhatunk **mennyiségi kedvezményeket** is. Például 10 000 Ft feletti vásárlás esetén 10 % kedvezményt adunk. **Időszakos akciók** esetében például karácsonyra kapnak a vásárlók százalékos vagy egyszerű árengedményt.

Kiegészítő funkciónak számít az is, ha **összetett keresési lehetőséggel** egészítjük ki webáruházunkat. Ennek az a lényege, hogy nem csak kulcsszavakra kereshetünk rá. Meghatározhatjuk például a keresendő termék maximális vagy minimális árát, márkáját, színét, stb.

Online rendelés leadása, vásárlási folyamat kezelése

Minden webáruház termékek sokaságát sorakoztatja fel. Amennyiben a vásárló rátalál a számára szükséges termékre, valamilyen módon meg kell jelölnie, el kell különítenie a többi terméktől, hiszen ezt szeretné megvásárolni. Hasonlóan, mint a sarki

boltban történő vásárlásnál, itt is **kosárba (bevásárlókosárba) kell tenni a kiválasztott terméket**. Ez a kosár azonban csak egy elektronikus kosár, amelybe az árukat általában egy egér művelet (bal oldali gomb lenyomása) segítségével rakjuk.

A kosár nem csak arra szolgál, hogy termékeket tegyünk bele, hanem arra is, hogy **nyomon kövessük** azokat az árukat, amelyeket már belehelyeztünk. Általában listázási lehetőségünk is van, vagyis minden egyes terméket felsorol a rendszer az árával, esetleg más kiegészítő adatokkal együtt. Fontos, hogy meg tudjuk tekinteni a pillanatnyilag a kosárban elhelyezkedő áruk összértékét is. A bevásárlókosárból el is távolíthatjuk azt a terméket, amelyre még sincsen szükségünk.

Egy konkrét webáruházás vásárlás megvalósulásához szinte minden esetben regisztrálnunk kell magunkat az adott oldalon. Ezzel válunk azonosíthatóvá. Sokszor a **regisztráció** során megadott adatok nyújtanak segítséget abban, hogy a megrendelt termékek eljussanak rendeltetési helyükre. Esetenként a regisztráció csak a felhasználói név és a jelszó megadásával jár. Ekkor később kell kitöltenünk a szállításhoz szükséges adatokat (név, szállítási cím, számlázási cím, telefonszám, stb.).

Visszatérő vásárlók esetében gondoskodni kell rendszerünknek a már regisztrált személyek **beléptetéséről** is. Nekik nem kell minden egyes alkalommal kitölteniük a rendelési kérdőívet (név, szállítási cím, számlázási cím, telefonszám, stb.) Lehetőséget kell biztosítanunk arra is, hogy vásárlóink **megváltoztathassák adataikat**, amennyiben ez szükségessé válik.

A bevásárlókosárba helyezett termékek megrendelésével kapcsolatban több kérdés is felmerül. Milyen **szállítási módot** választ a vásárló? Milyen **fizetési módot** kíván alkalmazni? Mindezek megválaszolásához a vásárlónak egy kérdőívet kell kitöltenie, még mielőtt a rendelést leadná.

A leadott rendelések egy adminisztrációs felületen kezelhetők legyenek. Szükségünk lehet a régebbi rendelések listázására. Ennél még fontosabb, hogy nyomon tudjuk követni a jelenlegi rendelések státuszát (szállítva, megíúsult, stb.). Gyakran felmerülő igény, hogy nyomtatható verzió is készüljön az adott rendelésről.

Egyéb kiegészítő funkciók

A webáruházak adatbázisában rengeteg termék is lehet. A vásárlók gyakran nem tudnak választani a hasonló áruk közül, annak ellenére, hogy részletes leírásokat és paramétereket olvashatnak el, illetve több képet nézhetnek meg a kiválasztott termékről.

Ez még sem ugyanaz, mint ha élőben láthatnák és próbálhatnák ki. Ezért jött létre az a lehetőség, hogy az egyes termékekhez **hozzászólásokat írassunk**. A hozzászólások tulajdonképpen a vásárlók szubjektív véleménye, ezért megbízhatók, mert nem a gyártók vagy eladók sokszor túlzó, nem éppen valóságos leírása

Elektronikus kereskedelemmel foglalkozó boltunkban megvalósíthatunk a **termékek osztályozhatóságát megvalósító funkciót (szavazást)** is. Itt szintén a vásárlók véleménye tükröződik az árukról, így ezek is egyre népszerűbbek.

Érdekesebbé, olvasottabbá tehetjük még webáruházunkat azzal is, ha **fórumokat, levelezőlistákat** hozunk létre. Különleges adatokat szolgáltatnak a **statisztikai jelentések**, mind a vásárlók, mind az eladók számára. Készíthetünk például olyan statisztikákat, hogy mely termékekből fogyott a legtöbb az elmúlt évben, vagy melyek a leggyakrabban visszaküldött termékek, stb.

3. Drupal ismertető

Az előző fejezetekben már szó volt arról, hogy mi is a Drupal. Akkor még csak bevezetésként és a téma megértése miatt tárgyaltuk. Nézzük most meg részletesebben a felépítését, hol helyezhető el ez a tartalomkezelő rendszer, mik az előnyei, mire tudjuk használni, és hogyan kell telepíteni.

3.1. A Drupal felépítése [3]

Drupal Motor

A Drupal alapfunkcionalitását megvalósító motor. Önmagában rendkívül sok szolgáltatással bír, mégis alapvetően az a feladata, hogy a különböző funkciókat hatékonyan fogja össze. Bárki javasolhat módosításokat, amelyeket a fejlesztő közösség véleményez, de a forráskódba ezeket csak néhány személy vezetheti át. Ez biztosítja, hogy az itt található kódok mindig korrektek és használhatóak, valamint egy koncepcióhoz illeszkednek.

Kiegészítők

A közösség által beküldött kiegészítő funkcionálisok, megjelenések (sminkek), felületfordítások és dokumentációk itt találhatóak. Jellegénél fogva nincs olyan erős irányítás alatt, mint a motor, ezért nem feltétlenül csak tökéletesen működő komponenseket találhatunk itt.

Ezen kiegészítőkből megkülönböztetünk stabil és fejlesztői változatot. A fejlesztői változatot mindig *dev* megjelöléssel szokták feltüntetni. Ezeket csak nagyon óvatosan használjuk, mert sok hibába ütközhetünk. Legjobb elkerülni ezeket a kódokat és csak stabil fejlesztői változatokat használni.

3.2. A Drupal előnyei

A Drupal tehát egy CMS (Content Management System), vagyis egy tartalomkezelő rendszer. Segítségével rendkívül egyszerűen hozhatunk létre színvonalas

weboldalakat, tulajdonképpen anélkül, hogy programozói szaktudással rendelkeznenk. Csak fel kell telepítenünk a rendszert egy fizetős, vagy egyszerűbb honlapok esetében akár egy ingyenes tárhely szolgáltatóhoz, és máris megkezdhetjük oldalunk személyre szabott kialakítását.

A Drupal ingyenes, nyílt forrású, komplex és jól kiforrott tartalomkezelő rendszer. Nagyon fontos előnye, hogy szabványokon alapul és moduláris felépítésű, továbbá jellemző rá, hogy stabil, biztonságos, teherbíró és könnyen lehet használni, valamint programozni is.

Használata rendkívül elterjedt, egyre több Drupal alapú weboldallal találkozhatunk. Magyarországon is nagyon népszerű, ami nagyban köszönhető annak, hogy néhány éve létrejött a Drupal hazai oldala⁶, amelyről letölthetjük a mindenkori legfrissebb verziót, a magyar fordítással együtt és rengeteg hasznos információt is szerezhetünk.

A Drupal nem csak tartalomkezelő rendszer, hanem tartalomkezelő keretrendszer is, ami azt jelenti, hogy programozók tartalomkezelő rendszerek építését tudják vele megvalósítani. Sőt, web alkalmazás fejlesztő keretrendszer is, vagyis általánosabb igényű web alkalmazások fejlesztésére is használható. [4]

Kevés olyan összetett CMS rendszer van, mint a Drupal, mivel amellet, hogy professzionális tartalmak kezelésében és rendszerezésben, lehetőségünk van blogok (webnapló), hozzászólások és fórumok megvalósítására is. Rendkívül fejlett a felhasználó és jogosultság kezelés, illetve a felület megjelenés és testreszabhatóság tekintetében is.

„Az alaptelepítésben szabványos XHTML kimenet és keresőbarát URL-ek támogatása lehetővé teszi, hogy karcsú, és ugyanakkor a keresőkben jó helyezéseket elérő oldalakat állítsunk elő, miközben nem kell a szolgáltatások terén sem kompromisszumokat kötni.” [5]

Az is a Drupal mellett szól, hogy ki lehet próbálni, úgy is ha előtte nem telepítettük fel valamely tárhelyre, vagy saját webszerverünkre, hiszen például CMS Award oldalon⁷ megtekinthető a demonstrációs változata⁸, melynek segítségével könnyen kipróbálhatjuk rendszerünket.

Összehasonlítva más CMS-ekkel, azt mondhatjuk, hogy a Drupal magyar nyelven is nagyon jól dokumentált és annyira ismert és elterjedt, hogy fórumokon, levelezőlistákon szinte bármilyen kérdésünkre választ kaphatunk. Az általános CMS-ek között a Joomla⁹

⁶ <http://drupal.hu>

⁷ <http://cmsaward.hu>

⁸ <http://cmsdemo.hlab.hu/cms/drupal>, ennek eléréséhez regisztrálni kell a <http://cmsaward.hu> oldalon

⁹ <http://joomla.org> és <http://joomla.hu>

rendszer említhető vele egy lapon. A Wordpress¹⁰ is rendkívül népszerű hazánkban, de ez inkább blogok esetén közkedvelt. Szolgáltatásait tekintve a Drupal hasonlít a Nuke CMS családhoz, de annak tagjainál (PHP-Nuke¹¹, PostNuke¹²) egységesebb, összefogottabb és alapjaiban biztonságosabb keretet nyújt.

„A Drupal keret a Nuke rendszerektől teljesen függetlenül fejlesztett, külső kódokat nem igénylő, önállóan működő program. Alapja a szolid és jól karbantartott mag, összefogott és aktív kiterjesztés készlettel. Minden nyílt forráskódú Drupal kódot a központi CVS szerveren fejlesztenek, mely eleve értelmetlenné teszi egy új változat kiválását. A legtöbb előre vivő gondolatot, kódot a fejlesztők beépítik az alaprendszerbe, és mivel minden kód együtt van, különösebb probléma nélkül lehetséges alapvető változtatásokat végrehajtani a belső API-ban. Az esetlegesen CVS-en kívül fejlesztett saját modulok frissítéséhez segítséget adnak a kiadások közötti változások összegyűjtésével. Új modulok vagy sminkek felvétele a CVS-be nagyon könnyen elvégezhető, azok letölthetően is megjelennek a Drupal webhelyén¹³. A közös verziókezelő rendszer arra sarkallja a fejlesztőket, hogy egymás moduljaiban talált hibákat is javítsák, így a bejelentett hibák hamar megoldódnak. A fejlesztők által készített projektkezelő modul teszi lehetővé a hibajelentéseket, és a különböző csomagok letölthető változatainak publikálását.

A teljesen a Drupal csapat által fejlesztett kód célirányos megoldásokat tesz lehetővé, ugyanakkor azt sem zárja ki, hogy az oldalak megjelenéséhez a Smarty¹⁴ vagy bármely más sablonkezelő illesztését is lehetővé tegye, így egyszerre lehet kompakt és nyílt a rendszer. Ezzel együtt a külső könyvtárakra épülés problémájától is megszabadul a Drupal.” [6]

3.3. Drupal rendszerrel létrehozott webáruházak előnyei

A Drupal tehát nagyon jó abban, ha valamilyen saját fejlesztést kell a rendszerbe tennünk, így rengeteg kiterjesztés található hozzá. Ilyen fejlesztés az elektronikus bolt csomag is, amiből két különbözőt is kínál a rendszer (e-Commerce¹⁵ és Ubercart¹⁶). Mi elsősorban az Ubercart modulrendszert fogjuk tárgyalni.

¹⁰ <http://wordpress.org> és <http://word-press.hu>

¹¹ <http://phpnuke.org> és <http://.php-nuke.hu>

¹² <http://postnuke.com>

¹³ <http://drupal.hu> és <http://drupal.org>

¹⁴ <http://smarty.php.net>

¹⁵ <http://drupal.org/project/ecommerce>

¹⁶ <http://drupal.org/project/ubercart>

Ilyen csomagok más általános CMS-ekben is előfordulnak néha, de azok általában nehezebben telepíthetők és használhatók. Az Ubercart egyik legfontosabb előnye, hogy felhasználóbarát, könnyen telepíthető és egyszerűen konfigurálható, mégis rendelkezik szinte minden szükséges funkcióval, amivel egy webáruháznak rendelkeznie kell.

Léteznek olyan CMS-ek is, amelyek direkt webáruházak fejlesztésére lettek kitalálva. Ilyen például a CubeCart¹⁷, az osCommerce¹⁸, az osCMax¹⁹, az OpenCart²⁰, stb. Ezekkel általában nagyon jó webáruházakat lehet készíteni, viszont sok olyan funkciót nem tartalmaznak, mint egy Drupal-Ubercart párosítással létrehozott elektronikus bolt. [7]

Egyik nagyon fontos előnye az Ubercart segítségével elkészített internetes boltoknak, hogy több, az adott országra jellemző területi beállítást is megadhatunk (pénznem, tömeg, súly, mértékegységek, stb.).

Az értékesítésre kerülő termékeket és szolgáltatásokat kategóriákba rendezhetjük, így a különböző típusú áruk elkülöníthetők egymástól. Például a BakeSale CMS²¹ ezt a funkciót nem tudja megvalósítani. Fontos, hogy egy termék több kategóriába szervezhető az Ubercart segítségével és lehetőségünk van alkategóriák létrehozására is. Így egy olyan hierarchiarendszert kapunk, melynek segítségével a kategóriák alapján listázhatók lesznek a termékcsoportok.

Lehetőségünk van szállítási költség hozzáadására, illetve online fizetést is biztosíthatunk, amennyiben erre van szükségünk. Erőssége az Ubercartnak az is, hogy visszaigazoló e-mailek készíthetők a vásárlók és a bolt adminisztrátora számára, valamint az egyes termékekhez nettó árakat is megadhatunk, majd rendeléskor ehhez a rendszer automatikusan hozzáadja az adó értéket. Az egyes rendelések kezelése is minden igényt kielégítő, mind a vásárló, mind az adminisztrátor szempontjából. [8]

¹⁷ <http://cubecart.com>

¹⁸ <http://oscommerce.com> és <http://oscommerce.extra.hu>

¹⁹ <http://oscmx.com>

²⁰ <http://opencart.com>

²¹ <http://bakesalehq.com>

3.4. A Drupal számára szükséges futási környezet [9]

A Drupalt telepíthetjük saját szerverünkre, vagy elhelyezhetjük egy tárhely szolgáltatónál is. A következő összetevőkre lesz szükségünk, ahhoz hogy rendszerünk működjön: webserver (Apache²² vagy IIS²³), PHP 4.3.3.²⁴ vagy újabb verzió, MySQL²⁵ vagy PostgreSQL²⁶ adatbázis szerverek, PHP levélküldés. Nem mindenképpen kellene, de hasznosak a következők: PHP 5-ös verzió, GD Library, mod-rewrite támogatás, .htaccess támogatás, cron támogatás.

3.5. A fájlrendszer és az adatbázis előkészítése

Ha rendelkezésre áll a megfelelő környezet a Drupal telepítésére, töltsük le magyar honlapjáról²⁷ az alaprendszert, majd a magyar fordítás csomagját. Tömörítsük ki a fájlokat, majd másoljuk fel saját szerverünkre vagy tárhely szolgáltatónkhoz.

Még mielőtt elindíthatnánk a Drupal telepítőt, elő kell készítenünk az adatbázisunkat. Amennyiben saját adatbázis szerverünket üzemeltetjük, mindenképpen létre kell hoznunk a Drupal számára egy adatbázist és egy felhasználót. Ha a szolgáltatónk biztosítja számunkra az adatbázist, akkor onnan kell megtudnunk a használható adatbázis nevét, illetve a műveletek végzésére jogosult felhasználó nevét és jelszavát.

3.6. A Drupal telepítő használata [10]

A fájlrendszer és az adatbázis megfelelő előkészítése után már csak a webes telepítőt kell futtatnunk. Ennek elindításához látogassunk el webböngészőnkkel a *www.example.com/drupal/instal.php* címre, ahol a *www./example.com/drupal/* az a hoszt, illetve könyvtár webszerveren elérhető címe, ahova a fájlokat előkészítettük.

²² <http://apache.org>

²³ <http://microsoft.com/windows2000/remove404.msp>

²⁴ <http://php.net>

²⁵ <http://mysql.com>

²⁶ <http://postgresql.org>

²⁷ <http://drupal.hu>

3.1. ábra. Telepítési profil választása

Ha mindent jól tettünk, elindul a Drupal telepítő (3.1. ábra), melynek segítségével lépcsőről lépésre végezhetjük el a számunkra megfelelő beállításokat. Ezek után pedig egy link segítségével megnyithatjuk működő webhelyünket.

Belépés

Felhasználói név: *

Jelszó: *

- [Felhasználó létrehozása](#)
- [Elfelejtett jelszó](#)

Üdvözet a frissen telepített Drupal alapú webhelyen!

A telepítés befejezéséhez és a használat megkezdéséhez az alábbi lépéseket kell még megtenni:

- Az adminisztrátori azonosító létrehozása**

Ehhez először [létre kell hozni az első felhasználót](#). Ez az azonosító minden jogosultsággal rendelkezik, hogy a webhely adminisztrációját el lehessen vele végezni.
- A webhely beállítása**

Belépés után az [adminisztrációs részből](#) érhető el a webhely [összes általános beállítása](#).
- További funkciók bekapcsolása**

Következő lépésként érdemes áttekinteni a [modulok listáját](#) és engedélyezni azokat, amelyekre szükség van. Továbbiak a [Drupal modulok letöltése oldalon](#) találhatóak.
- A megjelenés megváltoztatása**

A webhely kinézetének megváltoztatását a [smink beállító részben](#) lehet megtenni. Számos beépített smink választható, de újat is lehet tölteni a [Drupal smink letöltése oldalon](#).
- Tartalom feltöltése**

Végül megkezdhető a [tartalmak beküldése](#). Ez az üzenet az első címlapra is kerülő tartalom beküldése után eltűnik.

Az ismerkedést javasolt az adminisztráció menü alapos áttanulmányozásával, a Drupal kínálta számtalan lehetőség felfedezésével kezdeni. Ebben a [Drupal beépített súgója](#) is segíthet. További információért érdemes felkeresni a [magyar nyelvű](#) vagy az [angol nyelvű](#) Drupal kézikönyvet. A felmerült kérdéseket a magyar nyelvű [levelezési listákon](#) és [fórumon](#) érdemes feltenni.

3.2. ábra. Frissen telepített Drupal alapú webhely

Itt a Drupal alapértelmezett *Garland* nevű megjelenése fogad bennünket (3.2. ábra), amelyet követően a Drupal kész felületén folytathatjuk a munkánkat. Rendszerünk beköszöntő képernyője információt ad arról, hogy mi a teendőnk a telepítés utáni továbblépéshez.

4. A webáruház megtervezése

Egy összetettebb honlapot nem lehet úgy elkészíteni, hogy előtte ne terveznék meg azt. Ez a tervezési munka nagyon sokat fog segíteni később, a konkrét megvalósítás során. Ad egyfajta vázlatot, útmutatást arra, hogyan, milyen sorrendben végezzük el munkánkat. A 4. fejezetben áttekintjük, hogy milyen célt szeretnénk megvalósítani demonstrációs oldalunkkal, illetve milyen igényeink vannak a működésével kapcsolatban.

4.1. A webáruház megtervezésének első lépései [11]

4.1.1. Mi a honlap célja?

Díszállat-kereskedés számára kell webáruházat létrehozni. Ez a webáruház egy már jól működő bolt számára készül. A bolt tulajdonosainak elsődleges igénye, hogy az elkészült webáruház növelje a díszállat-kereskedés bevételeit, egyrészt a létrejött oldalon történő eladások segítségével, másrészt a valós bolt és termékei reklámozásával.

A weboldalon be kell mutatnunk magát a díszállat-kereskedést, vagyis hogy mivel foglalkozik, a történetét, hol található meg, mik az elérhetőségek, stb. Fontos, hogy rengeteg cikk és leírás legyen az oldalon, a lehető legtöbb, a díszállat-kereskedéshez kapcsolódó témakörben.

4.1.2. Kik lesznek a látogatóink?

Látogatóink elsősorban olyan személyek lesznek, akik az internet lehetőségeit kihasználva próbálnak információhoz jutni kedvencük tartásával kapcsolatban. Cél, hogy a lehető legtöbb ilyen látogatóból vevő, majd törzsvevő váljon.

Valószínűleg sok olyan látogató is lesz, akik személyesen már jártak, és járni is fognak a díszállat-kereskedésben. Ezért is fontos nagyon, hogy minél több érdekes és hasznos információ kerüljön fel az oldalakra.

4.1.3. Mit szeretnénk bemutatni?

A webáruházban elsősorban a termékeket és a szolgáltatásokat szeretnénk bemutatni. Ezekről minél több adatot kell közölnünk, hogy a potencióális vásárlók elegendő információhoz jussanak. Így nagyobb esély van arra, hogy rendelést adjanak le.

Szükség van azonban általános információk megszerzésére szolgáló leírásokra, cikkekre is.

4.1.4. Mik a kulcsfontosságú funkciók?

A termékeket hierarchikusan kell megjelenítenünk, annak érdekében, hogy a vásárló könnyen rátaláljon a keresett árra. A termékek megtalálhatóságát szabad szavas keresés megvalósításával is támogatnunk kell és elvárás, hogy legyen lehetőség az egyes árukhoz rövid leírások hozzáfűzésére. Természetesen az is követelmény, hogy minden termék mellett jelenjen meg az ára is, és bármikor bevásárlókosárba tehető legyen. Hozzászólásokkal tudjuk véleményezni az adott árut.

Minden webáruház nélkülözhetetlen összetevője a kosár. Ebbe árukat rakhatunk bele, illetve szedhetünk ki belőle. Fel kell tüntetni folyamatosan, hogy mennyi darab elem található a kosárban és mennyi ezek összértéke. Ha a vásárló kívánja, meg kell tudnia tekinteni a kosár tartalmát.

További igények: regisztrálás, bejelentkezés, fórum, RSS közzététel, új tartalmak és hírek megjelenítése, online felhasználók megjelenítése, saját adatok megtekintése és módosítása.

4.1.5. Milyen visszajelzéseket várunk látogatóinktól?

A weboldalon szükség lesz egy olyan menüpontra, ahol a céggel kapcsolatos információk lesznek megjelenítve (név, cím, telefonszám, e-mail cím stb.). Ezen adatok alapján tudnak vásárlóink visszajelzéseket közölni számunkra, például telefonon, vagy e-mailben.

Más lehetőségekre is szükség lesz a kapcsolattartás megvalósítására. Az egyik a kapcsolat felvételi űrlap segítségével fog megvalósulni. A fórumok és a hozzászólások is egyfajta vásárlói visszajelzésként fognak szolgálni.

4.1.6. Részt fognak-e venni látogatóink a tartalom előállításában?

A regisztrált látogatók részt vehetnek a tartalom előállításában. Egyrészt fórum témákat hozhatnak létre, másrészt hozzászólásokkal véleményezhetik a termékeket és a szolgáltatásokat.

4.1.7. Miben fognak a tartalmak és a szolgáltatások fejlődni?

A webáruház tartalma folyamatosan fejlődni, bővülni fog. A háttérként szolgáló díszállat-kereskedés termékpalettája eddig is hónapról, hónapra növekedett, így a weboldalon található áruk száma is egyre több lesz. A cikkek és leírások mennyisége is folyamatosan bővülni fog.

Tervbe van véve továbbá egy olyan modul létrehozása, amelynek segítségével az akvarisztika iránt érdeklődő vásárlóink ki tudják számolni, hogy az általuk elképzelt hosszúságú, szélességű és magasságú akvárium hány literes és mennyibe kerül. Továbbá arra is útmutatást kapnak, hogy milyen vastag üvegből érdemes akváriumukat elkészíteni.

4.1.8. Ki fogja az oldalt karbantartani?

A webáruház karbantartója ugyanaz az adminisztrátor lesz, aki az oldalt létrehozta. Ő fogja módosítani a szükséges beállításokat, és az új termékek, hírek, fórumok, stb. felvitele is az ő feladata lesz.

4.1.9. Milyen jogosultsági körökre lesz szükség?

Az üzemeltető (karbantartó) minden jogosultsággal rendelkezni fog, hiszen személye megegyezik az adminisztrátorral.

A látogatók esetében meg kell különböztetni regisztrált és nem regisztrált látogatókat. A nem regisztrált látogatók is megtekinthetik a webáruház minden tartalmát, de nem adhatnak le rendeléseket, a fórumokhoz nem szólhatnak hozzá, és hozzászólásokat sem hozhatnak létre az egyes termékekhez, továbbá a keresés és a kapcsolat felvételi űrlap funkciókat sem használhatják.

A regisztrált felhasználók megtekinthetnek minden tartalmat, és rendeléseket is leadhatnak. Hozzáférhetnek a hozzászólásokhoz, és be is küldhetik azokat. Elérhetik a

webhely szintű kapcsolati űrlapot és a keresés funkciót. Fórum témát hozhatnak létre, és saját fórum témákat szerkeszthetnek.

4.1.10. Látogatottsági statisztikákat szeretnének-e megismerni?

Igen! Mindenképpen érdemes különböző statisztikákat elhelyezni az oldalon, hiszen ezekből tájékozódni lehet, hogy mi az, amiben változtatni kell a weboldalon.

4.2. A navigáció, az oldaltérkép és a képernyőképek megtervezése

4.2.1. A webáruház menüpontokkal elérhető oldalai

Ha rátalál egy látogató a webáruházra, akkor a címlap fogja fogadni. A címlapon hírek, információk és a legújabb termékek lesznek megjelenítve. A főoldal elérésére több lehetőségünk is van. Az első, hogy a bal felső sarokban elhelyezkedő webhely lógóra vagy a közvetlenül mellette lévő honlapcímre kattintunk az egérrel. A másik lehetőség pedig az, hogy elhelyezünk egy *Hírek, új termékek* menüpontot, amely szintén a címlapra hivatkozik.

A webáruház talán leglátogatottabb menüpontja a *Katalógus* lesz. Ebben hierarchikusan szervezve találhatjuk meg elektronikus kereskedelemmel foglalkozó boltunk összes termékét. A *Katalógus* menüpont a következő almenüket fogja tartalmazni: *Akvarisztika, Kutya, Macska, Rágcsáló, Egyéb*. Ezekben az almenüpontokban további csoportosítást fogunk alkalmazni. Például az *Akvarisztika* címszó alatt a következők fognak helyet kapni: *Akvárium felszerelések, Akvárium szettek, Akváriumi gyógyszerek és vitaminok, Akváriumi vízelőkészítők és tesztek, Dekorációk, Fűtők, Haleledelek*. Az adott kategóriát megjelenítve, az abban lévő termékeket találhatjuk meg egymás alatt felsorolva, szerepeltetve az árakat is. Rákattintva az árura egy részletes leírást kapunk róla, a *Kosárba* gomb segítségével pedig felvehetjük az adott terméket a megvásárolandó áruk közé. Amennyiben szeretnénk, új hozzászólást is készíthetünk, amelyben véleményünket írhatjuk le a termékről.

A *Termékek* menüpont ömlesztve, abc sorrendben fogja tartalmazni az árukat és szolgáltatásokat. Így a potenciális vásárló egy másik logika szerinti csoportosítás alapján is rá tud találni arra, amit keres.

A webáruháznak tartalmaznia kell egy olyan menüpontot, amely a regisztrált vásárlók számára megmutatja saját adataikat. Itt tájékozódhatnak a rendelésekről, azok állapotáról, a beküldött tartalmakról. Szükség esetén adataiknak (e-mail cím, jelszó) módosítását is elvégezhetik itt. Akár arra is lehetősége kell adni számukra, hogy kiválasszák a megfelelő időzónát, vagy a felhasználói felület nyelvét. A hivatkozás képernyőn látható neve a *Saját adatok* lesz.

A felhasználó a *Tartalom beküldése* menüpont segítségével létrehozhat új fórum témákat. Ugyanezt megteheti a *Fórum* menüpontból is, itt viszont már hozzászólásokat is véghezvihet.

Ha rákattintunk a *Friss tartalom* menüpontra, akkor a legújabb beküldött tartalmakat találhatjuk meg időrendi sorrendben, a *Kilépés* pedig a szokásos jelentéssel bír.

Kell néhány olyan menüpont, amelyekben általános információk lesznek közzétéve. Ezek pedig a következő névvel lesznek ellátva: *Bemutatkozás, Cikkek és leírások, Adatvédelem, Kapcsolat*.

Lesz egy olyan hely is, ahol online módon léphetnek a látogatók kapcsolatba a díszállat-kereskedéssel. Ennek a neve az *Online kapcsolat* lesz.

4.2.2. A menürendszer kialakítása

A navigáció faszerkezetű hierarchia segítségével fog megvalósulni. Elvárás, hogy a látogató mindig tisztában legyen azzal, hogy éppen melyik menüpontban tartózkodik, illetve azt is tudnia kell, hogy melyik az aktuális menüpont szülője. Bárhonnan, bármikor vissza tudjon lépni a címlapra, vagy valamelyik szülő menüpontra az aktuális helyről.

A menürendszerben a következő menüpontok fognak helyet kapni (a regisztrált felhasználók számára):

1. számú menü:

- Katalógus
 - Akvarisztika
 - Akvárium felszerelések
 - Akvárium szettek
 - Akvárium gyógyszerek, vitaminok
 - Akvárium vízelőkészítők, tesztek
 - Dekorációk
 - Fűtők
 - Haleledelek
 - Kutya
 - Kutya eledelek
 - Kutya fésűk, kefék
 - Kutya játékok
 - Kutya nyakörvek, pórázok
 - Kutya szájkosarak
 - Macska
 - Macska almok
 - Macska eledelek
 - Macska játékok
 - Rágcsálók
 - Rágcsáló eleségek
 - Rágcsáló almok
 - Egyéb
 - Élő állatok
 - Élő növények
 - Könyvek
 - Szolgáltatások
- Termékek
- Saját adatok
- Tartalom beküldése
 - Fórum téma
- Friss tartalom
- Fórum
- Kilépés

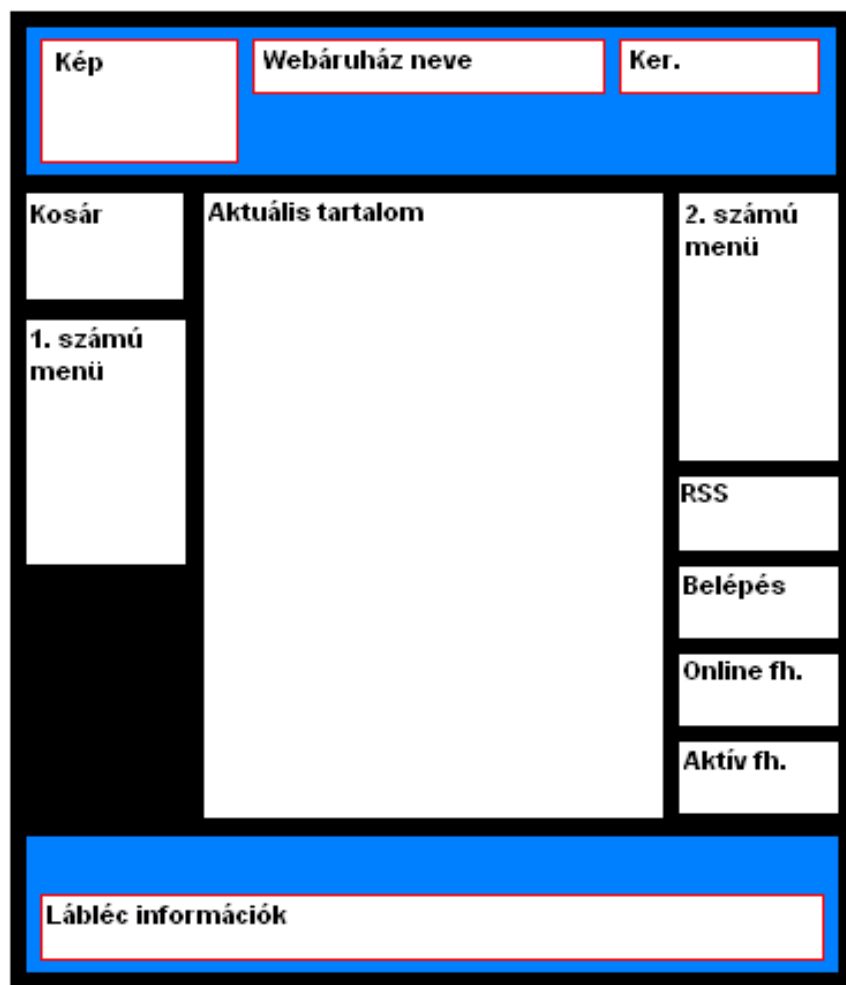
2. számú menü:

- Bemutatkozás
- Hírek, új termékek
- Cikkek, leírások
 - Édesvízi akvarisztika
 - Tengeri akvarisztika
- Adatvédelem
- Kapcsolat
- Online kapcsolat

Az elképzelt menürendszer természetesen idővel változhat, hiszen például előfordulhat, hogy a díszállat-kereskedés elkezd mondjuk kígyókkal foglalkozni. Ekkor új menüpontokat kell létrehozni és azokat új termékekkel feltölteni.

4.2.3. Az webáruház látványterve

A díszállat-kereskedés webáruházához a leginkább elterjedt oldalrendezést fogjuk használni, vagyis a háromszloposat. Ez több szempontból is a legpraktikusabb megoldás, hiszen átlátható, könnyen kezelhető és praktikus (4.1. ábra).

4.1. ábra. A webáruház látványterve

A bal oldali oszlopban fog elhelyezkedni az 1. számú menü. Ebben nem az alapértelmezett abc sorrendben hagyjuk a menüpontokat, hanem súlyozzuk fontossági sorrend szerint, ahogy az 1. számú menü részletezésében is láthatjuk. Ezen menürendszer felett kap helyet a *Bevásárlókosár*, amelynek tartalmát csak akkor tekinthetjük meg, ha rákattintunk, viszont a benne lévő elemek száma és a kosár tartalmának összértéke bármikor látható.

A jobb oldali oszlop felső részében kap helyet a 2. számú menü. Ennek menüpontjai szintén nem abc, hanem fontossági sorrendben lesznek. A menü alatt a *Tartalom megosztás* blokk kell, hogy legyen. Ennek segítségével lehet nyomon követni, hogy mik a legújabb tartalmak a webáruházban. Legalul pedig az *Online felhasználók* és az *Aktív felhasználók* lesznek. Az *Online felhasználók* blokk folyamatosan mutatja, hogy jelenleg mennyi felhasználó és mennyi vendég van a honlapon. Az *Aktív felhasználók* blokk pedig egy felsorolást készít a regisztrált jelenlévőkről. Ha még nem regisztrált a

látogató, vagy nincs bejelentkezve a vásárló, akkor ebben az oszlopban kell megjelennie a *Belépés blokk*nak is, méghozzá a *Tartalom megosztás* alatt.

A középső oszlop mindig az aktuális tartalmat jeleníti meg. Például, ha a *Termékek* menüpontra kattintunk, akkor itt jelennek meg felsorolva az áruk.

Szükséges a fejlécben egy kép elhelyezése, amely valamilyen módon kapcsolódik a díszállat-kereskedéshez. Itt kell feltüntetni a webáruház nevét is. A fejléc jobb oldalán fog elhelyezkedni a *Keresés* funkció, melynek segítségével kulcsszavas keresést végezhetünk.

A láblécben folyamatosan látható, a díszállat-kereskedéssel kapcsolatos alapinformációkat kell elhelyezni. Ezek a következők lesznek: A díszállat-kereskedés címe, telefonja és nyitva tartása.

A webáruház alapszíne kék és fekete legyen, túl sok egyéb szín felhasználása nélkül. A betűk könnyen olvashatók és ne túl kicsik legyenek. Az egyes oszlopok jól különüljenek el egymástól. Ránézésre jól rendezett, átlátható hatást keltsen.

4.3. Az adatbázis megtervezése

A tervezés egyik legfontosabb része a webáruházra felkerülő adatok struktúrájának meghatározása, vagyis meg kell terveznünk, hogy milyen tartalmaink lesznek internetes boltunkban, és milyen kapcsolatok lesznek ezek között.

Webáruházunk esetében, a legfontosabb, amit nyilván kell tartanunk a termékek, a kategóriák, a megrendelések, a vásárlók és a kosár adatai.

A vásárlók regisztráció során megadják felhasználói nevüket és e-mail címüket, majd amikor rendelést adnak le, meg kell adniuk teljes nevüket, címüket és esetleg telefonszámukat, de ezt nem kell kötelezővé tennünk. Ezeket az adatokat kell kezelnünk a vásárlókkal kapcsolatban, hogy azonosítani lehessen őket és a megrendelt termékek célt érjenek.

A megrendelések legfontosabb adatai, hogy ki a vásárló, mi a megrendelt áru és mennyit kért a vásárló belőle, milyen állapotú a rendelés (elhalasztott, függőben lévő, befejezett, stb.) és mi a rendelés pontos dátuma. A megrendelések és a termékek között kapcsolat kell, hogy legyen.

A termékek és a kategóriák szintén kapcsolatban állnak egymással, hiszen a termékeket kategóriákba szervezzük. A termékekről tárolnunk kell a nevét, árát és a leírást róla.

A termékeket kosárba helyezi a vásárló, így ezek között kapcsolat van, kosár tartalma alapján generálódik a rendelés. A kosárról a következő adatokat kell nyilvántartanunk: megrendelő (vásárló), kosárba helyezett áru és annak mennyisége, kosárba helyezés dátuma.

5. A webáruház elkészítése, megvalósítása

A 2. fejezetben áttekintettük, hogy mit kell tudnia egy átlagos webáruháznak, majd a 3.-ban a Drupal tartalomkezelő rendszert ismertük meg. Ebben a fejezetben azonban csak addig jutottunk el, hogy miként épül fel a Drupal, milyen rendszerre telepíthetjük, hogyan kell a fájlrendszert és az adatbázist előkészítenünk, és hogyan kell feltelepíteni a Drupalt a kiszemelt tárhely szolgáltatóhoz. Ezzel létrehoztunk egy olyan Drupalos oldalt, amelynek segítségével még bármilyen jellegű honlapot kialakíthatunk.

A 4. fejezetben pedig megterveztük készülő oldalunkat, így most már minden feltétel rendelkezésre áll ahhoz, hogy nekilássunk webáruházunk konkrét elkészítéséhez, megvalósításához.

5.1. Amit szem előtt kell tartanunk a honlap kialakítása során

A következő fejezetekben, mint a webhely adminisztrátora fogjuk végezni tevékenységünket. Maga a honlap azonban egy látogató számára is hasonlóan fog megjelenni, mint ahogy számunkra, csak kevesebb jogosultsággal rendelkezik, esetleg nem látja azokat az oldalakat, amelyeket mi nem engedélyezünk számukra. Ebből következően, ahogy folyamatosan alakítjuk oldalainkat, mindig a látogatók fejével is kell gondolkodnunk, sőt mivel a webáruház számukra készül, ezért érdemes mindent az ő igényeik szerint kialakítanunk.

5.2. Az első lépések

A 3. fejezetben tehát eljutottunk addig, hogy van egy frissen telepített Drupal alapú webhelyünk. Itt első lépésünk, hogy létrehozzuk az adminisztrátori azonosítót, vagyis regisztráljunk, mint adminisztrátor.

Ha ez megtörtént, egy köszöntést kapunk és kiírja a rendszer az automatikusan generált jelszavat, amelyet azonnal meg is tudunk változtatni, amennyiben szeretnénk.

Az *Aktív* Állapot azt jelenti, hogy a felhasználó beléphet az oldalra. Ez jó lehetőség, hogy adminisztrátorként kitaltsunk valakit az oldalról, de vigyázni kell, hogy saját magunkat ne zárjuk ki. Kiválaszthatjuk még a felhasználói felület nyelvét, illetve azt, hogy

hozzászólásaink végére milyen aláírás kerüljön. Végül beállíthatjuk saját időzónánkat is, hogy az időpontok helyesen jelenjenek meg számunkra a továbbiakban.

A bal oldali menürendszer segítségével tudjuk saját adatainkat megtekinteni és szerkeszteni, tartalmat (például oldalakat vagy írásokat) beküldeni, vagy éppen kilépni. A leggyakrabban használt menüpont az *Adminisztráció*, amely az adminisztrátor feladatainak elvégzését segíti.

Amikor először kattintunk az *Adminisztráció* menüpontra, általában egy piros dobozba írt figyelmeztetést kapunk: *A rendszer problémát észlelt a Drupal környezetével kapcsolatban*. Egy linkre kattintva megtekinthetjük ezeket a hibákat, és mielőtt továbblépnénk meg kell oldanunk ezeket.

5.3. A modulok engedélyezése, telepítése

A Drupal alapvető funkcióit a modulok segítségével lehet kibővíteni. Az alaprendszerben rengeteg hasznos modul található, amelyeket az *Adminisztráció/Webhely építés/Modulok* útvonalon érhetünk el.

Jelenleg számunkra az a fontos, hogy mely modulokat kell engedélyezetté tenni a webáruház megfelelő működése érdekében: *Color, Comment, Contact, Forum, Help, Locale, Menu, Path, Poll, Search, Statistics, Taxonomy, Tracker, Upload*.

Lássuk, hogyan kell a kiegészítő modulokat (például *Poormanscron*) telepíteni. Keressük fel a Drupal nemzetközi honlapját²⁸, és a modulok között keressük meg a *Poormanscron* modult²⁹, majd töltsük le az ötös verziót. Tömörítsük ki a letöltött fájlt, ezután másoljuk fel a tárhelyünk *sites/all/modules* elérési útvonalú könyvtárába. Ekkor, ha frissítjük oldalunkat, azt tapasztaljuk, hogy megjelenik a frissen feltelepített modulunk is az *others* modulcsoportban. Nincs más dolgunk, mint hogy engedélyezzük, az *Autolocate* modullal együtt, és már kezelve is vannak az időzített feladatok.

5.4. Néhány fontos beállítás

Annak ellenére, hogy honlapunk még nem készült el a látogatók számára már elérhető. Nem kívánatos, hogy félig kész állapotban bárki is láthassa készülő webáruházunkat rajtunk kívül, ezért érdemes oldalainkat *offline* állapotba helyezni az

²⁸ <http://drupal.org>

²⁹ <http://drupal.org/project/poormanscron>

Adminisztráció/Webhely beállítása/Webhely karbantartás elérési útvonalon, amíg el nem készülünk teljesen

Lehetőség van rövid webcímek használatára, azaz a ?q= webcím résztől való megszabadulásra az *Adminisztráció/Webhely beállítása/Rövid webcímek* menüpontban.

A dátum és idő megjelenésével kapcsolatos beállítások, valamint a rendszer alapértelmezett időzónája állítható be az *Adminisztráció/Webhely beállítása/Dátum és idő* menüpontban.

5.5. A webáruház létrehozásához szükséges modulok telepítése

Ahhoz, hogy webáruházat tudjunk formálni weboldalunkból modulok telepítésére lesz szükségünk. A Drupal nemzetközi honlapjáról, először is töltsük le a webáruház megvalósításához szükséges *Ubercart* modulrendszert³⁰, de még ne engedélyezzük.

Ezután érdemes megnéznünk az *Ubercart* honlapját³¹, mivel itt sok hasznos információval gazdagodhatunk. Megtudhatjuk például azt is, hogy az *Ubercart* megfelelő működéséhez szükségünk van néhány letöltendő modulra. Ezek a modulok a következők

A bolt funkciók (például rendelések készítése) ellátásához szükséges modulok³²:

Tables API, Ubrowser, Token, Workflow-ng

Termék képek megjelenítéséhez szükséges modulok:

Content Construction Kit, Image Field, Imagecache, Thickbox

Egyéb hasznos modulok:

Google Analytics, Administration Menu, Pathauto, Secure Pages, XML Sitemap

³⁰ <http://drupal.org/project/ubercart>

³¹ <http://ubercart.org>

³² <http://drupal.org/project> elérési útvonalon mindegyiket megtalálhatjuk

Telepítsük ezeket is hasonlóan, mint ahogy azt a *Poormanscron* modul telepítése esetében tettük, de ne engedélyezzük mindet. Egyelőre elegendő lesz a következő frissen telepített modulok engedélyezése: *Tables API, Thickbox, Token, uBrowser*

Ezek után érdemes rátérnünk az *Ubercart* modulok kezelésére. Ezeket az *Ubercart* modulokat 5 nagy csoportba sorolja a rendszer: *Ubercart – core, Ubercart – core (optional), Ubercart – extra, Ubercart – fulfillment, Ubercart – payment*. Ahhoz, hogy webáruházunk működőképes legyen az *Ubercart – core* részhez tartozó összes modult engedélyeznünk kell. Ezek valósítják meg webáruházunk alapfunkcióit. Lássuk, milyen leírás tartozik ezekhez az alapmodulokhoz.

- Cart:* - ez fogja megvalósítani a bevásárlókosarat
- Order:* - rendelések fogadására és kezelésére szolgál
- Product:* - az elemeket (termékeket) mutatja be a webáruházban
- Store:* - a bolt tulajdonságainak beállítására szolgál

A következő moduloknak kell még engedélyezetteknek lenni a többi *Ubercart* modul közül: *Cart, Order, Product, Store, Catalog, Importer*.

A modulokat érdemes egyenként engedélyezni, és minden egyes engedélyezés után megvizsgálni készülődő webáruházunkat, hogy milyen új funkciókkal gazdagodott. Ha egyszerre engedélyezünk túl sok modult és hibák lépnek fel nehéz eldöntenünk, hogy melyik okozza a gondot. Legyünk tehát türelmesek és csak egyesével engedélyezzük a modulokat.

5.6. Magyar nyelvű fordítás importálása

A Drupal egy viszonylag fiatal alkalmazás, ennek ellenére a Drupal magyar nyelvű honlapján³³ találunk hozzá fordítást. Ennek telepítése esetében sem lesz azonban minden tartalmunk magyar nyelvű, de vannak technikák, amikkel ez megváltoztatható (hamarosan ismertetésre kerül).

³³ <http://drupal.hu>

Nyelvek Nyelvek kezelése Karaktersorozatok kezelése

Lista Nyelv hozzáadása Import Automatikus import Export

A Drupal lehetővé teszi, hogy a felhasználói felületét az eredeti angolról más nyelvekre fordítsuk. Ezen az oldalon a jelenleg telepített nyelvek áttekintése látható. További nyelvek a [nyelv hozzáadása](#) oldalon vagy közvetlenül a fordítás [importálásán](#) keresztül adhatók hozzá a rendszerhez. Ha több nyelv is engedélyezett, a belépett felhasználók maguk választhatnak közülük. A webhely látogatói, és akik nem állítottak be nyelvet maguknak, az alapértelmezett nyelvet fogják használni.

Több lehetőség is kínálkozik a felhasználói felület fordítására: [importálható](#) egy már létező fordítás, vagy [a karaktersorozatokat egyenként](#), magunk fordíthatjuk, de alkalmazható a két megközelítés együttesen is.

[\[további segítség...\]](#)

Kód	Angol név	Engedélyezett	Alapértelmezett	Lefordított	Műveletek
hu	<input type="text" value="Hungarian"/>	☒	☒	1766/1767 (99.94%)	törlés
en	English	☒	☐	-	

Beállítások mentése

5.1. ábra. A nyelvek menüpont

Az *Ubercart* webáruház modulgyűjtemény és más kiegészítő modulok természetesen még fiatalabbak, mint a Drupal CMS, így ehhez egyelőre különösen nehéz magyar nyelvű fordításokat találni. Egy viszonylag teljes körű fordítást találhatunk a Weganet KFT honlapján³⁴. A fordítást töltjük le, majd tömörítjük ki. Az *Adminisztráció/Webhely beállítása/Nyelvek* menüpontot válasszuk ki (5.1. ábra). Itt megtekinthetjük, hogy a felhasználói felületünk hány százaléka van lefordítva. Az *Import* menüpontra kattintva menjünk a *Tallózás* részhez, majd keressük meg az előbb letöltött fordítási mappákban a *.po* kiterjesztésű fájlokat és azokat egyesével importáljuk.

Elvégezve az *Ubercart* magyar nyelvű fájljainak importálását, más modulokhoz tartozó fordításokat is érdemes megkeresni az interneten. Más lehetőségünk is van azonban a felület fordításának elvégzéséhez. Általában célszerű a webhely karaktersorozatait exportálnunk majd külön *Gettext* program segítségével szerkeszteniük, és újból importálnunk a változásokat.

³⁴ <http://weganet.hu/forditasok>

Harmadik lehetőségünk is van a fordítás elvégzéséhez. Ehhez a *Karaktorsorozatok kezelése* menüpontra kell kattintanunk. Itt egyesével le tudjuk fordítani a még le nem fordított karaktorsorozatokat.

5.7. A webáruház oldalainak kialakítása

5.7.1. Blokkok kialakítása

A *Karbantartás/Webhely építés/Blokkok* menüpont segítségével kialakíthatjuk webáruházunk arculatát.

A tervezési résznek megfelelően helyezük el a *Bevásárlókosarat* a bal oldalsávban. A blokkok egymás közötti sorrendje abc szerinti lesz, vagyis a *Bevásárlókosár* fog legfelül helyet kapni, ezért nem kell állítanunk a súlyozáson, ami egyébként blokkok sorrendjét határozza meg.

A jobb oldalsávba tegyük a következőket: *Online felhasználók, Belépés, Primary links, Tartalom megosztás, Bolt linkek*. A súlyozás itt is megfelelő, azzal a kivétellel, hogy a *Bolt linkeknek* legalul kell megjelennie. Adjunk ennek például 9-es súlyozást. A többi régiót változatlanul hagyjuk.

5.7.2. Menük, oldalak kialakítása

A menük hivatkozások (menüpontok) csoportjai, melyek a webhelyen való navigációt segítik. A menüket az *Adminisztráció/Webhely építés/Menük* elérési útvonalon tudjuk kezelni. Az előzőekben két menü helyét határoztuk meg. Az egyiket a bal, a másikat a jobb oldalsávba raktuk. Nézzük meg először a bal oldalsávban lévő menü szerkesztését.

A bal oldalsávban helyet kapó menü a *Primary links*. Változtassuk meg ennek a nevét *Trópus* menüre. Ehhez kattintsunk az *Adminisztráció/Webhely építés/Menük* helyen a *szerkesztés* opcióra és változtassuk meg a menü képernyőn látható nevét a következőre: *Trópus*.

Ennek menüpontjait nekünk kell létrehoznunk a tervnek megfelelően. Ehhez a baloldalon elhelyezkedő menü *Tartalom beküldése* menüpontját válasszuk. Ezen a helyen tudunk különböző tartalomtípusokat beküldeni honlapunkra. Most a beküldött tartalom egy *Oldal* lesz.

A *Cím* mezőben meg kell adnunk a létrehozandó oldal címét. Legyen ez a *Bemutakozás*. A *Törzs* részben azt a szöveget írjuk be, amelyet szeretnénk, hogy megjelenjen, amennyiben erre az oldalra lépünk.

Cím:
A menü hivatkozás képernyőn látható neve.

Leírás:
A menüpont leírása, mely az egér hivatkozás fölé mozgathatóságkor jelenik meg.

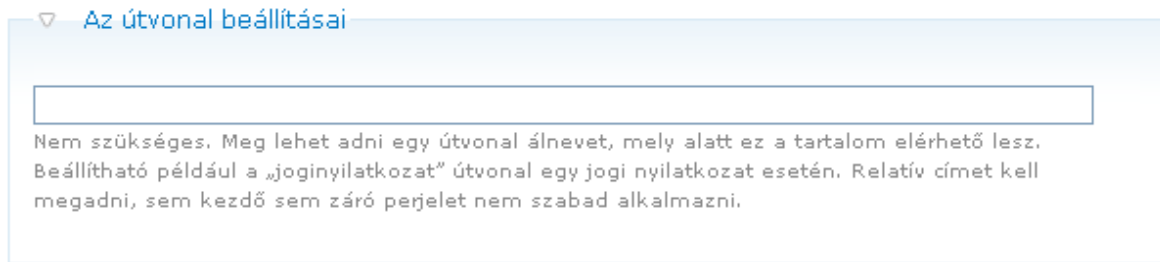
Szülő menüpont:
Navigáció

Súly:
0
Nem szükséges. A menüben a súlyosabb menüpontok lesüllyednek, míg a könnyebbek a lista tetejéhez közelebb helyezkednek el.

5.2. ábra. Menü beállítások

Most pedig helyezzük el oldalunkat, vagyis végezzük el a *Menü beállításokat* (5.2. ábra). A *Cím* mező lesz menüpontunk képernyőn látható neve. Ezt érdemes, de kötelező ugyanarra elnevezni, mint az oldal címét (*Bemutakozás*). Amit még feltétlenül meg kell választanunk az a *Szülő menüpont*. Itt határozhatjuk meg, hogy a *Bemutakozás* menüpont hol helyezkedjen el, vagyis melyik menübe rakjuk, illetve azon belül melyik menüpontba. Jelen esetben, a tervezésnek megfelelően csak egyszerűen a *Trópus* menüt kell kiválasztanunk.

Ami még fontos lehet az a súlyozás beállítása, aminek segítségével lehetőségünk van az egyes menüpontok egymáshoz viszonyított sorrendjét meghatározni. A menüben a súlyosabb menüpontok lesüllyednek, míg a könnyebbek a lista tetejéhez közelebb helyezkednek el.

5.3. ábra. Az útvonal beállításai

Még egy beállítást érdemes megtennünk (5.3. ábra). Nem feltétlenül szükséges, de hasznos. Meg lehet adni egy útvonal álnevet (*Útvonal beállításai*), mely alatt ez a tartalom elérhető lesz. Beállítható például a *joginyilatkozat* útvonal egy jogi nyilatkozat esetén. Relatív címet kell megadni, se kezdő se záró perjelet nem szabad alkalmazni. Most legyen ez az álnév a *bemutakozás*. Ennek eredményeképpen, ha oldalunkon a *Bemutakozás* menüpontra kattintunk, akkor nem a Drupal által kezelt alapértelmezett útvonal (www.inu.hu/tropus/?q=node/108), hanem az álnévvel elfedett útvonal (www.inu.hu/tropus/?q=/bemutakozas) fog megjelenni. Mindez keresőmarketing szempontjából is rendkívül fontos, hiszen adott kulcsszavak már az URL-ben is megtalálhatók lesznek. Az útvonal álnevekkel kapcsolatos beállításokat az *Adminisztráció/Webhely építés/Útvonal álnevek* menüpont alatt is elvégezhetjük. Most a *Beküldés* gombra kattintva megjelenik az elkészült oldalunk.

Az *Adatvédelem*, és a *Kapcsolat* oldalakat a fentiek alapján könnyen létrehozhatjuk. A többi létrehozandó menüpont viszont magyarázatra szorul. Lássuk először ezek közül a *Hírek, új termékek* létrehozását, amely tulajdonképpen a kezdő oldalt hozza be. Ez a menüpont az előzőekhez képest annyiban mindenképpen más, hogy nem oldalként hozzuk létre, hanem csak egy egyszerű menüpontként, amely hivatkozik a kezdőoldalra. Ezt úgy érhetjük el, hogy az *Adminisztráció/Webhely építés/Menük* oldalra kell lépni, ahol a *Trópus* menüpontnál a *Menüpont hozzáadása* opciót kell választani (5.4. ábra). Címként adjuk meg a *Hírek, új termékek* szöveget, az útvonal mezőbe pedig, hogy <front>, ami a kezdőoldal behozását fogja eredményezni.

Menük	Lista	Menü hozzáadása	Menüpont hozzáadása	Beállítások
Cím: *				
<input type="text"/>				
A menüpont képernyőn látható neve.				
Leírás:				
<input type="text"/>				
A menüpont leírása, mely az egér hivatkozás fölé mozgatásakor jelenik meg.				
Útvonal: *				
<input type="text"/>				
A menüpont által hivatkozott útvonal. Ez lehet belső Drupal útvonal, mint a <i>node/add</i> vagy külső, mint a <i>http://drupal.org</i> . A címlapra hivatkozáshoz a <i><front></i> használható.				
☐ Nyitott				
Nyitott megjelenítés esetén a menüpont gyermekei mindig látszani fognak.				
Szülő menüpont:				
<input type="text" value="Primary links"/>				
Súly:				
<input type="text" value="0"/>				
Nem szükséges. A menüben a súlyosabb menüpontok lesüllyednek, míg a könnyebbek a lista tetejéhez közelebb helyezkednek el.				
<input type="button" value="Beküldés"/>				

5.4. ábra. Menüpont hozzáadás

A *Cikkek, leírások* menüpontot oldal beküldése segítségével kell létrehozni (ahogy azt a *Bemutakozás* menüpont esetében is tettük), hogy tudjunk némi magyarázatot elhelyezni, hogy mik is fognak helyet kapni ebben a részben. Az *Édesvízi akvarisztika* és *Tengeri akvarisztika* menüpontokat is a megszokott módon tudjuk létrehozni, azzal a különbséggel, hogy az *Adminisztráció/Tartalom beküldése/Oldal* elérési helyen a *Csatolmányok* részen tallózás után fájl csatolunk (5.5. ábra). Ez azt fogja eredményezni, hogy a látogató, megtekintve például a *Tengeri akvarisztika* menüpontot, egy fájl talál, amelyet ha akar, meg tud nyitni, és el tudja olvasni a tartalmát.

▼ Csatormányok

A változások nem maradnak tartósak, csak a tartalom rögzítése után! Az első olyan fájl, mely a tartalom végén listában is megjelenik, az RSS csatornába is bekerül.

Új fájl csatolása:

5.5. ábra. Csatormányok kezelése

Az egyetlen menüpont, amelyről nem beszéltünk az nem más, mint az *Online kapcsolat*. Ez a menüpont arra szolgál, hogy a látogatók kommunikálni tudjanak velünk. Ezt úgy is megtehetnénk, ha kitennénk a webhely egyik oldalára az e-mail címünket, de ennek van egy nagy hátránya. Az e-mail címeket gyűjtő, úgynevezett spam robotok felfedezhetik a mi e-mail címünket is, ami ahhoz vezet, hogy rengeteg kéretlen levelet fogunk kapni. A leírtak elkerülése érdekében érdemes kapcsolat felvételi űrlapot létrehozni.

Ennek működéséhez mindenképpen engedélyezettnek kell lenni a *Contact* modulnak az *Adminisztráció/webhely építés/Modulok* menüpontban. Ha ez így van, akkor kattintsunk az *Adminisztráció* menüpontra és válasszuk a modulonkénti nézetet, amelyet mindig hasznos lehet használni, ha új modult engedélyezünk, hiszen így láthatjuk, hogy milyen új funkciókkal bővült rendszerünk.

Kapcsolat űrlap
Lista
Kategória hozzáadása
Beállítások

Kategória: *

Példák: 'vélemény a webhelyről' vagy 'termék információ kérés'.

Címzettek: *

Példák: 'webmaster@example.com' vagy 'ertekesites@example.com'. Több email cím is megadható vesszővel elválasztva.

Automatikus válasz:

Automatikus válasz üzenet szövege. Üresen hagyható, ha nem kívánt az automatikus válasz küldés.

Súly:

A kategóriák felsorolásakor a könnyebbek (kisebb súlyúak) kerülnek a lista elejére, a nehezebbek (nagyobb súlyúak) kerülnek a végére. A megegyező súlyú kategóriák alfabetikus sorrendbe kerülnek.

Kiválasztott:

Igen értékre állítva ez a kategória lesz az alapértelmezett.

5.6. ábra. Kapcsolat űrlap

Válasszuk a *Contact* modul *Kapcsolati űrlap* funkcióját, ezután pedig a *Kategória hozzáadása* segítségével hozzunk létre egy új kapcsolati űrlapot (5.6. ábra), aminek a neve legyen *Kapcsolat*, a címzett pedig, akinek a levél szól. Ezután be kell állítani, hogy a *Kiválasztott* mezőben *Igen* felirat legyen, majd küldjük be a létrehozott kapcsolat felvételi űrlapot, és tekintsük meg a *webhely szintű kapcsolat felvételi űrlap* link segítségével.

Itt figyeljük meg, hogy URL-el ez az oldal a következőképpen lesz elérhető: *www.inu.hu/tropus/?q=contact*. Ez azért fontos, mert a *contact* részt el fogjuk fedni álnévvel, amihez az *Adminisztráció/Webhely építés/Útvonal álnevek* menüpontot kell

felkeresnünk. Kattintsunk az *Álnév hozzáadása* opcióra, majd írjuk be az első mezőbe az előbb megfigyelt elfedésre váró útvonalat (5.7. ábra). Itt nekünk csak a *contact* szót kell beírunk. Az alsó mezőbe pedig azt az útvonal álnevet kell írunk, amellyel el szeretnénk fedni az alapértelmezettet. Ez legyen a következő: *online_kapcsolat*. Hozzuk létre az új álnevet.

Útvonal álnevek Lista **Álnév hozzáadása**

Ezen az oldalon lehet megadni az útvonalat és a hozzá tartozó álnevet.

[további segítség...]

Drupal alapértelmezett útvonal:

http://rebiweb.extra.hu/?q=

A Drupal rendszer által kezelt alapértelmezett útvonal, mint például: node/28, forum/1, taxonomy/term/1+2.

http://rebiweb.extra.hu/?q=

Az az útvonal álnev, melyet az alapértelmezett útvonal elfedésére szeretnénk használni. Megadhatjuk például a „jognyilatkozat” útvonalat egy jogi nyilatkozat esetén. Relatív címet kell megadni, sem kezdő sem záró perjelet nem szabad alkalmazni.

5.7. ábra. Útvonal álnev létrehozása

Most kerül sor a menüben való elhelyezésre, amihez első teendőnk, hogy keressük fel ismét az *Adminisztráció/Webhely építés/Menük* menüpontot, ahol a *Trópus* menünél *Menüpont hozzáadása* opciót választva adjuk meg a menüpont nevét (*Online kapcsolat*) és az útvonalat (*online_kapcsolat*).

Ezzel létrehoztuk a jobb oldalsávban elhelyezett *Trópus* menü összes menüpontját, amit a tervezési részben célul tűztünk ki.

A jobb oldalsávban található menü a *Navigáció* elnevezésre hallgat. Ennek menüpontjai a Drupal alaprendszer és a további modulok telepítése során automatikus generálódik. Ha szükséges, akkor azonban mi is létrehozhatunk további menüpontokat.

Jelen esetben érdemes a katalógusban lévő kategóriákhoz létrehozni egy-egy menüpontot is. Ez azért hasznos, mert így a látogató, a katalógusban nézelődve mindig tudni fogja, hogy éppen hol tart a hierarchiában. Fontos, hogy a menüpontok megvalósítása során a az egyes menüpontok útvonala megegyezzen a hozzá tartozó kategória útvonalával.

5.8. Sminkek

A smink tulajdonképpen honlapunk megjelenését, kinézetét határozza meg. Azonban egy sminket nem csak azért választunk ki, mert az esztétikus, hanem egyéb tulajdonságokat is figyelembe kell vennünk. Egyik legfontosabb szempont, hogy a kiválasztott smink hány oszlopos (1, 2 vagy 3) oldalrendezést tud megvalósítani. A különböző sminkek a blokkok megjelenítésében is eltérnek, így ezt is érdemes szem előtt tartani, amikor kiválasztjuk végleges sminkünket, sőt az sem ritka, hogy a különböző böngésző programok más és más módon jelenítik meg az egyes sminkeket.

Sminket választhatunk a Drupal alapsomagjában lévők közül, vagy telepíthetjük is őket, sőt akár új, egyedi sminkeket is létrehozhatunk. A sminkeket letölteni a Drupal nemzetközi honlapjáról³⁵ vagy más honlapokról lehet. Óvakodjunk azonban a fejlesztői (*dev*) változatoktól, amelyek sok nem várt meglepetést okozhatnak nekünk.

Lépünk *Adminisztráció/Webhely építés/Sminkek* menüpontra. Itt tudjuk a sminkekkel kapcsolatos beállításainkat elvégezni. Demonstrációs webáruházunkhoz egy *Beale Street* nevű sminket fogunk használni, amelyet a RoppleTheme oldaláról³⁶ lehet letölteni. Ha letöltöttük tömörítsük ki, ezt követően hozzunk létre Drupalos oldalunk tárhelyén a *sites/all* könyvtárba egy *themes* mappát, majd ebbe másoljuk bele a sminket. Ha frissítjük készülő webáruházunkat, akkor a felsorolt sminkek között meg kell, hogy jelenjen az előbb telepített *Beale Street* is. Engedélyezzük, majd állítsuk be alapértelmezettre, ezután pedig mentjük el a beállításokat. Ekkor oldalunknak az új smink szerint kell megjelennie (5.8. ábra). Gyakran előfordul, hogy az új smink engedélyezése után bizonyos beállításokat (például a blokkok elrendezését) újra el kell végeznünk.

A kiválasztott smink megfelel a tervezésben megfogalmazott követelményeknek. A három oszlopos elrendezést meg tudja valósítani, a menüpontokat rendezetten, hibátlanul kezeli. Jól működik Internet Explorer³⁷ és Firefox³⁸ böngészők alatt is. Előnye, hogy a webhely régióiban dobozok elhelyezésére nagyon sok lehetőségünk van, így ki tudjuk alakítani honlapunkat saját igényeink szerint.

³⁵ <http://drupal.org>

³⁶ <http://roopletheme.com>

³⁷ <http://microsoft.com/hun/windows/ie/default.msp>

³⁸ <http://firefox.hu>

Drupal
Keresés

Bevásárlókosár

0 Elem **Osszesen:** 0 Ft

tropus

- Katalógus
- Termékek
- Saját adatok
- Tartalom beküldése
- Friss tartalom
- Fórum
- ▼ Adminisztráció
 - Tartalom kezelés
 - Webhely építés
 - Webhely beállítás
 - Bolt adminisztráció
 - Felhasználó kezelés
 - Naplók
 - Segítség
- Kilépés

Adminisztráció

Feladatonként Modulonként

Üdvözlöt az adminisztrációs oldalon. A webhely működése itt befolyásolható.

Leírások elrejtése

Tartalom kezelés

A webhely tartalmainak kezelése.

Category browser
Browse nodes in your vocabularies using uBrowser.

Fórum
Fórum struktúra és más beállítások.

Hozzászólások
A webhelyre érkezett hozzászólások listája, szerkesztése és hozzászólás moderálás.

Kategóriák
Tartalmak kategorizálását teszi lehetővé.

RSS közzététel
A hírcsatornában közzétett elemek számának és formájának beállítása.

Tartalmak beállítása
A tartalmak kezelésének beállítása, mint a bevezető hossza, előnézetek kötelezővé tétele, és a címlapon megjelenített tartalmak száma.

Tartalmak keresése
Tartalmak keresése kulcsszavak szerint.

Tartalom
Tartalmak megtekintése, szerkesztése és törlése.

Tartalom típusok
A tartalmak kezelése típusok szerint, mint az alapértelmezett állapot, címlapra kerülés stb.

Webhely építés

A webhely megjelenésének beállítása.

Útvonal álnévek
A webcímek megváltoztatása álnévek felvételével.

Blokkok
A webhely régióiban megjelenő blokkok beállítása.

Kapcsolat úrlap
Webhely szintű kapcsolat úrlap és lehetséges kategóriáinak beállítása.

Menük
A webhely navigációs menüjének kezelése, új menü blokkok létrehozása, meglévő menüpontok átnevezése és átrendezése.

Modulok
Kiegészítő modulok ki- illetve bekapcsolása.

Sminkek
A használt illetve a felhasználók által választható sminkek.

Webhely beállítása

Alapvető webhely beállítási lehetőségek.

Adminisztrációs sminck
Az adminisztrációs oldalak megjelenésének beállítása.

Beviteli formák
A bevitt tartalmak szűrésének beállításai, beleértve a HTML elemek, PHP kódok lehetőségeit. Más modulok által biztosított szűrők beállítását is lehetővé teszi.

Configure tables
View and configure the dynamic tables on your site.

Dátum és idő
A dátum és idő megjelenítésével kapcsolatos beállítások, valamint a rendszer alapértelmezett időzónája.

Fájl feltöltések
A tartalmakhoz rendelhető csatolmányok beállítása.

Fájlrendszer
A fájlok tárolására használt hely illetve a kezelési mód beállítása.

Hibajelentés
A Drupal 403/404-es illetve PHP hibák kezelésével kapcsolatos beállítások.

Képkészítő eszközkészlet
Képkészítő eszközkészlet beállítása.

Keresés beállításai
Keresési relevancia és más indexelési beállítások.

Nyelvek
A webhely által biztosított felület nyelvek beállítása.

Poormanscron
Egy olyan modul, amely futtatja a Drupal időzített feladatokat, akkor is ha a szolgáltató nem nyújt cron futtatási lehetőséget.

Rövid webcímelek
Rövid webcímelek bekapcsolása vagy kikapcsolása.

Teljesítmény
Weboldal gyorsítárázása ki- illetve bekapcsolása anonim felhasználók számára, valamint a CSS előfeldolgozó engedélyezése.

Thickbox
Configure Thickbox behavior.

Webhely információk
Alapvető webhely adatok (webhely neve, email címe, missziója, az alapértelmezett honlap stb) beállítása.

Webhely karbantartás
Karbantartási mód engedélyezése vagy kikapcsolása.

Trópus

- Bemutatókozás
- Hírek, új termékek (címlap)
- Cikkek, leírások
- Adatvédelem
- Kapcsolat
- Online kapcsolat

Tartalom megosztás

Online felhasználók

Jelenleg *1 felhasználó* és *0 vendég* van a webhelyen.

Aktív felhasználók

- tropus

Bolt linkek

[Bolt adminisztráció](#)

Naplók

Rendszer eseménynaplók és más állapot adatok megtekintése.

Legutóbbi napló bejegyzések
A legutóbbi naplóbejegyzések megtekintése.

A legtöbbet látogatott nem található oldalak
Nem található oldalakkal (404) kapcsolatos hibák.

A legtöbbet látogatott tiltott oldalak
Tiltott oldalakkal (403) kapcsolatos hibák.

Legjobb hivatkozók
A legtöbb forgalmat hozó hivatkozók áttekintése.

Legnépszerűbb keresések
A legnépszerűbb keresések megtekintése.

Legutóbbi megtekintések
A legutóbb megtekintett oldalak áttekintése.

Népszerű oldalak
A legtöbbet megtekintett oldalak áttekintése.

Gyakori látogatók
A legtöbbet megtekintő látogatók áttekintése.

Hozzáferési napló beállítások
Mit és hogyan kell naplózni a webhelyen.

Állapot jelentés
A webhely állapot jelentés és az azonosított problémák megtekintése.

Bolt adminisztráció

A bolt beállítások, termékek, rendelések, és mások adminisztrációja.

Rendelések
A webápolon keresztül érkező rendelések megtekintése és feldolgozása.

Vásárlók
A vásárlók és a megrendelések adatainak megtekintése, megváltoztatása.

Termék
Termék jellemzők, osztályok, és általános beállítások.

Riportok
Tallózás a különböző boltok riportjai között.

Testreszabás
Ubercart beállításainak testreszabása.

Segítség
Linkek segítségkérshez!

RoppleTheme

5.8. ábra. Az oldal megjelenése az új sminkkel

A smink neve mellett lévő *Beállítás* opcióra kattintsunk rá, hogy elvégezhessük sminkkel kapcsolatos beállításainkat. Választhatunk az *Általános beállítások* és a *Beale Street* beállításai között. Lépünk az utóbbira, majd csak a *Logo*, *A weboldal neve*, *Keresés doboz* és a *Webhely ikon* összetevőket engedélyezzük. Az alapértelmezett lógó használatát tiltjuk le és töltünk le egy saját lógót. Hasonlóan járunk el a webhely ikonnál is, majd mentjük el a beállításokat. Az *Általános beállítások* esetében is így tudjuk beállításainkat elvégezni, amennyiben erre szükség van. Az itt beállított értékek az egész weboldalra, minden smink esetén érvényesek mindaddig, amíg az adott smink beállításánál azt felül nem bíráljuk. Tehát mi ezeket a beállításokat az előbb felülírtuk.

Végül hozzuk létre a látogatók tájékozódását segítő breadcrumb navigációt, amit alapértelmezésben az a smink nem tud megjeleníteni. Ehhez először meg kell keresnünk a frissen telepített sminkünknek a könyvtárában a *page.tpl.php* fájlt, majd írjuk be a következő sort a megfelelő helyre: `<?php print $breadcrumb; ?>`. Innentől kezdve látogatóinkat a breadcrumb menü is segíteni fogja a tájékozódásban. Az előző sor pontos elhelyezésében a Drupal nemzetközi honlapjának egyik oldala³⁹ segítségünkre lehet.

5.9. Felhasználókkal kapcsolatos beállítások

Egy webáruház a látogatók számára készül, ezért különösen fontos a velük kapcsolatos beállítások átgondolt, megfelelő elvégzése. Először is nézzük meg az *Adminisztráció/Felhasználó kezelés/Felhasználó beállítások* menüpontot. Itt beállíthatjuk a regisztráció módját, a felhasználóknak küldött különböző e-mailek szövegét és a felhasználói képek engedélyezését vagy tiltását. Az alapbeállítások jelen esetben megfelelnek követelményeinknek.

A jogosultságok segítségével határozható meg, hogy melyik felhasználó mit tehet a webhelyen. Minden felhasználói csoport (amelyeket a *csoportok* oldalon lehet létrehozni) egyedi jogosultságokkal rendelkezik. Például az *adminisztrátorok* csoportba tartozó felhasználóknak meg lehet adni a *tartalmak adminisztrációja* jogot, de ugyanezt a jogosultságot az átlagos *authenticated (regisztrált)* felhasználó nem kapja meg. A jogosultságok lehetővé teszik, hogy kiemelt felhasználók (például előfizetők) több szolgáltatást érhessenek el. Segítségükkel ráadásul megoszthatjuk forgalmas webhelyünk üzemeltetésének terheit annak megbízható felhasználóival. A felhasználók jogosultságait az *Adminisztráció/Felhasználó kezelés/Hozzáférés szabályozás* menüpont segítségével

³⁹ <http://drupal.org/node/11812>

állíthatjuk be. Ha nem hozunk létre mást, megkülönböztetünk nem regisztrált (*anonymous user*) és regisztrált (*authenticated user*) látogatói csoportokat. Ezek jogosultságait külön tudjuk állítani. Jelenleg a következő beállításokat érdemes alkalmazni:

<i>Jogosultság</i>	<i>anonymous user</i>	<i>authenticated user</i>
- hozzászólások hozzáférése:	tiltott	engedélyezett
- hozzászólások beküldése:	tiltott	engedélyezett
- hozzászólások beküldése elfogadás nélkül	tiltott	engedélyezett
- webhely szintű kapcsolati űrlap elérése	tiltott	engedélyezett
- fórum téma létrehozása	tiltott	engedélyezett
- saját fórum témák szerkesztése	tiltott	engedélyezett
- tartalmak hozzáférése	engedélyezett	engedélyezett
- tartalmak keresése	tiltott	engedélyezett

Ami nem lett megjelenítve, az mind tiltott.

5.10. Webhely információk, hozzáférési napló beállítása

Az *Adminisztráció/Webhely beállítása/Webhely információk* útvonalon adhatjuk meg webáruházunk nevét. A következő mezőben adjuk meg érvényes e-mail címünket, majd a lábléc üzenetben a szükséges általános információkat.

Nézzük meg, hogy az *Adminisztráció* menü, *Naplók* menüpontjában milyen beállításokat érdemes elvégezni. Válasszuk a *Hozzáférési napló beállításai* menüpontot és engedélyezzük a hozzáférési napló működését, az olvasottság számlálóval együtt. Innentől kezdve tisztában leszünk az webáruházunk tartalmainak olvasottsági adataival.

5.11. Bolt adminisztráció

Cím	Leírás
Katalógus szótár	Szótár Katalógus azonosította mint Übertcart katalogus
Listázatlan Termékek	Jelenleg minden termék listázva van a katalogusban.
Képek	A rendelésben megjeleníti a termék képét, kérem engedélyezze a Content, CCK Image field, és a Imagecache modulokat.

5.9. ábra. Bolt adminisztráció menüpont

Az Drupal alaprendszerének telepítése során jött létre az *Adminisztráció* menüpont, amelynek segítségével webhelyünk működését lehet befolyásolni. Az *Ubercart* webáruház modulrendszer telepítése során létrejött egy *Bolt* adminisztráció (5.9. ábra) menüpont, amely szintén a működés befolyásolására szolgál, de ezzel elsősorban az elektronikus boltunkkal kapcsolatos beállításokat tudjuk elvégezni. Nézzük meg, hogy milyen változtatásokat kell elvégeznünk webáruházunk terv szerinti magvalósításához.

5.11.1. A fizetés tulajdonságai

Az *Adminisztráció/Bolt adminisztráció/Testre szabás/A fizetés tulajdonságai* menüpontban kezdjük tevékenységünket (5.10. ábra). A *Fizetés engedélyezése* legyen kipipálva, az egyes gombok szövegeit pedig fordítsuk le magyarra, ha angolul vannak megadva a mezőkben lévő gombok nevei. Ezután tiltsuk le az *Anonymous fizetés engedélyezése (a felhasználók fizethetnek bejelentkezés nélkül is.)* részt és mentjük el beállításainkat.

A fizetés tulajdonságai

[Áttekintés](#) | [Szerkesztés](#)

[A fizetés tulajdonságai](#) | [Fizetés panel](#) | [Fizetés üzenetek](#) | [Címmezők](#)

Fizetés engedélyezése (tiltva ha csak a harmadik fizetés szolgáltatást használja, Google Checkout)

Következő panel gomb szöveg:
 Következő
 Szövegváltoztatás a fizetés panel gombokon, a következő panel kinyitásával.

Rendelés áttekintése gomb szövege:
 Rendelés áttekintése
 Szövegváltoztatás a rendelés áttekintése gombon, a fizetés képernyő alján.

Rendelés elküldése gomb szövege:
 Rendelés Elfogadása
 Szövegváltoztatás a rendelés elküldése gombon, az áttekintés képernyő alján.

- Checkout pane display options -

- Kinyitható fizetés panel használata a következő gombokkal, fizetés közben.
- Collapse a pane when its next button is clicked.
- Szállítási információk elrejtése a kosaraknál ha lehetséges, a nem szállítható termékekre.

Egy elkülönített e-mail küldése az új vásárlóknak a fiók adatokkal.

Anonymous fizetés engedélyezése (a felhasználók fizethetnek bejelentkezés nélkül is.)

Alternatív fizetés befejezve oldal:
<http://www.inu.hu/tropus/?q=>
 Üres oldal használata az alapértelmezett befejezési oldalnak.

5.10. ábra. Fizetés tulajdonságai

A Fizetési tulajdonságok további elvégzéséhez most nézzük meg a *Fizetési üzenetek* menüpontot, ahol ha kell meg, tudjuk változtatni a beírt szövegeket, de erre különösképpen akkor van szükségünk, ha le nem fordított mezőket is találunk.

A fizetés tulajdonságai

Áttekintés Szerkesztés

A fizetés tulajdonságai | Fizetés panel | Fizetés üzenetek | Címmezők |

Engedélyezve	Mező	Cím	Szükséges
☒	Keresztnév	Vezetéknév	☒
☒	Vezetéknév	Kersztnév	☒
☒	Telefonszám	Telefonszám	☐
☒	Cég	Cég	☐
☒	Utca cím 1	Utca és házszám	☒
☐	Utca cím 2	Utca cím 2	☐
☒	Város	Város	☒
☐	Körzet	Körzet	☐
☐	Ország	Ország	☐
☒	Irányítószám	Irányítószám	☒
-	Cím	Város	
-	Utca cím	Utca, házszám	

Beállítások elmentve Alapértelmezettek visszaállítva

5.11. ábra. Címmezők kitöltése

A *Címmezők* részben (5.11. ábra) azokat, a vásárlótól kért személyes adatokat adhatjuk meg, amelyek a rendelés lebonyolításához szükségesek lesznek. A *Keresztnév* mezőhöz érdemes a *Vezetéknév* szöveget megadni, hiszen Magyarországon először nevünk vezetéknévét szoktuk megadni, a *Vezetéknév*hez pedig írjuk be, hogy *Keresztnév*. Mindkét mezőt engedélyeztetté (egy rendelés során láthatóvá) és szükségessé (kötelezően kitöltendővé) is kell tenni. A *Telefonszám* és a *Cég* mezőket is töltsük ki, de ezeknél csak az *Engedélyezett* opció legyen kipipálva. Az *Utca cím 1* szövege legyen *Utca és házszám*, a *Város* mező pedig maradjon *Város*, az *Irányítószám* képernyőn látható neve szintén maradjon saját maga, vagyis *Irányítószám* legyen. Ez utóbbi három mezőt tegyük engedélyeztetté és szükségessé is, majd elmenthetjük elvégzett beállításainkat.

5.11.2. Ország beállítások

Ország	Kód	Verzió	Műveletel
Canada	CAN	1	tiltás eltávolítás
Hungary	HUN	1	tiltás eltávolítás
Romania	ROM	1	tiltás eltávolítás
United States	USA	1	tiltás eltávolítás

5.12. ábra. Ország beállítások

A sorrendben következő *Bolt beállítások* előtt praktikus inkább az *Ország beállítások* menüpontot végignézni. Itt először is az ország jellemzőit beállító *.cif* fájlt kell importálnunk a lenyíló menüből (5.12. ábra). Amennyiben *Hungary* fájl nem található, érdemes azt internetről letöltenünk azt. Például az *Ubercart* egyik oldalán⁴⁰ található ilyen fájlt. Ezt ki kell tömöríteni, majd elhelyezni tárhelyünkön a *site/all/modules/ubercart/uc_store/countries* mappában. Frissítve készülő webáruházunkat megjelenik a magyar *.cif* fájl is, így lehetőségünk van az importálására. Ezután az *Ország formátum* opció alatt lehetőségünk van a cím információk megváltoztatására, amennyiben erre szükség van.

5.11.3. Bolt beállítások

Most lépünk a *Bolt beállítások* menüpontra, majd azon belül a *Név és kapcsolat információk* lehetőségre. Töltsük ki értelemszerűen a mezőket, majd a lenyíló menükben válasszunk országot (az előbb importált *Hungary* feliratnak is meg kell jelennie) és körzetet, vagyis megyét, ezután mentjük el beállításainkat.

A *Megrendelési beállítások* pontban nincs mit módosítanunk, így tehát lépünk a *Formátum beállítások* részhez, ahol először is a *Pénznem formátumot* kell beállítanunk. A lenyíló menüben válasszuk a *Magyar Forint (HUF)* lehetőséget, a *Pénznem jel* pedig

⁴⁰ <http://ubercart.org/contrib>

legyen a *Ft* és válasszuk ki, hogy ez legyen megjelenítve az összeg után. Az *Ezrenkénti jelölés* és a *Számjelölés* is egy pont legyen, *A helyi érték száma* pedig 0. A *Súlyformátum* beállításoknál a lenyíló menüben a *Kilógramm* választás a nekünk megfelelő, a *Méretformátumnál* a *Centiméter* és a *Dátumformátumnál* a *Y/m/d* formátumcímet érdemes megadnunk. Végül mentjük el beállításainkat. A *Pénzkészlet beállítások* részt most nem módosítjuk.

5.11.4. Katalógus beállításai

A tervezés során követelmény volt, hogy webáruházunk ne csak abc szerint felsorolva jelenítse meg a termékeket és szolgáltatásokat, hanem katalógusba szervezve is. Ehhez a *Catalog* modulnak engedélyezettnek kell lenni. A Katalógus beállításait egyelőre hagyjuk változatlanul, a későbbiekben még visszatérünk rá.

5.11.5. Rendelés beállításai

A *Rendelés beállításai* részben csak a második menüpontot kell módosítanunk (5.13. ábra). Itt tudjuk azokat az állapotokat megnevezni, amelyek a rendelés során létrejöhetnek. Ha például egy vásárlónak jelenleg nem tudjuk elküldeni az árut, akkor ezt közölnünk kell vele. Ezt úgy tehetjük meg, ha a rendelési adatok között az *Elhalasztva* feliratot jelenítjük meg. Másik példa: Ha a rendelési folyamat minden szakasza lezárult (az áru megérkezett és ki is lett fizetve), akkor a rendelés státuszát a *Befejezett* állapotba kell helyezni, így a vásárló tudni fogja, hogy minden rendben van.

Rendelés beállításai

Áttekintés Szerkesztés

Rendelés beállításai | Order workflow | Rendelés panel

Order states

Order statuses

ID	Cím	Súly	State	Eltávolít
canceled	Elhalasztva	-20	Canceled	
in_checkout	Pénztárban	-10	In checkout	
pending	Függőben lévő	0	Post checkout	
processing	Feldolgozás alatt	10	Post checkout	
payment_received	Fizetve	10		
completed	Befejezett	20	Completed	

Use this button to create a custom order status:

5.13. ábra. Rendelés beállításai

Ezzel elvégeztük a tesztelés lépéseit, a többi menüpontban az alapértelmezett beállítások megfelelnek számunkra. Nézzük meg, hogyan lehet termékeinket felvinni a webáruházra.

5.12. A termékek és adataik felvitele a webáruházra

Alapvetően két lehetőségünk van arra, hogy termékeink felkerüljenek a webáruházra. Az egyik, hogy egyenként, lépésről lépésre visszük fel az egyes árukat és a hozzájuk tartozó adatokat. Ez a megoldás akkor lehet célravezető, ha nem túl sok terméket kell eltárolnunk. Ha azonban sok árut és adatot kell létrehoznunk, egyszerűbb megoldás, ha importáljuk azokat. Lássuk miként valósíthatók meg ezek a megoldások.

5.12.1. Termékek egyenként történő felvitele a webáruházra

Keressük meg az *Adminisztráció/Tartalom kezelés/Kategóriák* menüpontot és lépünk a *Katalógus* sorban a *Kifejezés hozzáadása* opcióra (5.14. ábra). Itt tudjuk katalógusunkat megszervezni, abban a termékek számára hierarchiát kialakítani. Nézzünk meg egy példát, hogy is lehet ezt megtenni a gyakorlatban.

Katalógus

Lista Kifejezés hozzáadása

Szülő:

 Szülő kifejezés.

Kifejezés neve: *

 A kifejezés neve.

Kép:

Leírás:

 A kifejezés leírása.

Szinonimák:

 A kifejezés szinonimái, soronként egyesével megadva.

Súly:

 Különböző felsorolásokban a nehezebb kifejezések lesüllyednek, a könnyebbek közelebb lesznek a lista elejéhez, illetve tetejéhez.

5.14. ábra. Kategóriák létrehozása

Először is egy alap kategóriát kell létrehoznunk. Helyezzük el ezt a gyökérben, a kifejezés neve pedig legyen az *Akvarisztika*. Más adatot nem kötelező megadnunk, de például érdemes lehet súlyoznunk, amivel a kategóriák egymás közötti sorrendét tudjuk meghatározni. Az *Elküld* gombra kattintva már létre is hoztuk első alap kategóriánkat, amit meg is tekinthetünk, ha a *Katalógus* menüpontra kattintunk. Az alap kategóriába, további alkategóriák hozhatók létre. Ezt úgy tehetjük meg, ha kifejezés nevének megadása után a *<gyökér>* Szülő helyett az *Akvarisztika* kategóriát választjuk szülőnek.

Ezzel a módszerrel létre kell hoznunk az összes olyan kategóriát a katalógusban, amelyet a tervezési részben, és azon belül az 1. számú menüben felvázoltunk.

Most már nekiállhatunk, hogy az egyes kategóriákat feltöltsük termékekkel, amihez először is a *Tartalom beküldése/Termék* menüpontot kell választani (5.15. ábra). Itt első dolgunk, hogy megadjuk a termék nevét. A *Leírás* mezőben az áruk jellemzőiről, adatairól készíthetünk egy rövid szöveges leírást, de ez nem kötelező. Amit még feltétlenül meg kell adnunk az a katalógusban elfoglalt hely, amit az előbb létrehozott kategóriákból kell kiválasztanunk. Amennyiben szeretnénk, több kategóriában is elhelyezhető egy termék. A *Termék információ* részben a *Cikk szám* a terméknek egy egyedi azonosítója legyen, az *Eladási ár* pedig a jelenlegi ára Forintban kifejezve.

Más kötelességünk nincs, de néhány beállítást azért érdemes áttekintenünk. Megadhatjuk például, hogy mennyi kerüljön bele az adott termékből a bevásárlókosárba, ha a vásárló a *Kosárba* gombra kattint. Képet is csatolhatunk, amennyiben az ehhez szükséges modulokat engedélyeztük, illetve a megfelelő beállításokat elvégeztük. A többi lehetőséget ritkán szoktuk kihasználni a termékek felvitele során.

Termék beküldése

Adminisztráció » Bolt adminisztráció » Termék » Termék beállítása

Név: *

Termék neve

Leírás:

Enter the product description used for product teasers and pages.

▶ Beviteli forma

▼ Kategóriák

Manufacturers:

<nincs> ▼

Katalógus: *

- Akvarisztika
- Akvárium felszerelések
- Akvárium szettek
- Akvárium gyógyszerek, vitaminok
- Akvárium vízelőkészítők, tesztek
- Dekorációk
- Fűtők
- Haleledelek
- Kutya

A Ctrl billentyű lenyomásával több kategória is választható

▼ Termék Információ

Package quantity:

Egy csomag csak ezt a terméket tartalmazza, hány darab van benne?

Cikk szám: *

Termék cikk szám/model

Lista ár:

The listed MSRP

Költség:

Your store's cost

Eladási ár: *

Customer purchase price

Súly:

– Méret

A csomagolt termék fizikai mérete.

Méret mértékegységei: Hosszúság: Szélesség: Magasság:

Centiméter ▼

Default quantity to add to cart:

Leave blank or zero to disable the quantity field in the add to cart form.

List order:

5.15. ábra. Termék létrehozása

Az *Előnézet* gomb segítségével lehetőségünk van megnézni, hogy miként fog kinézni az új termék a katalógusban. Ha ez megfelelő, akkor kattintsunk az *Elküld* gombra, hogy felvigyük a terméket a katalógusba.

5.12.2. Termékek importálása

Lépünk az *Adminisztráció/Bolt adminisztráció/Termék* menüpontra, mivel itt van lehetőségünk az importálással és az exportálással kapcsolatos teendőinket elvégezni. Az *Import* opciót választva láthatjuk, hogy a rendszer XML fájl importálását tudja végrehajtani (5.16. ábra). Először tehát importálandó adatainkat megfelelő formátumúra kell hozni, majd ezután tudjuk elvégezni importálási feladatunkat.

5.16. ábra. Termékek importálása

5.13. Végző simítások

A tervezésben megfogalmazott feladatok elvégeztük, így webáruházunk készen áll arra, hogy a látogatók is hozzáférhessenek, és rendeléseket adjanak le. Ennek azonban még két akadálya van. Az egyik, hogy webáruházunk még mindig offline állapotban van, a másik pedig, hogy nem teszteltük le teljes körűen oldalaink megfelelő működését. Igaz, hogy a beállítások elvégzése közben szinte minden alkalommal meg is tekintettük, hogy miben változott webáruházunk működése, jellege, de mivel egy komoly alkalmazásról van szó szükséges egy megtervezett, mindenre kiterjedő teszt elvégzése is. Online állapotba csak a teszt elvégzése után fogjuk helyezni webáruházunkat.

6. Az elkészített webáruház tesztelése

A tesztet úgy kell elvégezni, mintha egy látogató valóban megtekintené az oldalakat, rendeléseket hozna létre, hozzászólásokban venne részt, stb. Minden funkciót alaposan át kell tekinteni, ki kell próbálni, nem szabad, hogy a legkisebb hiba is elkerülje figyelmünket. Ha mégis így történne, akkor sem lesz nagyon nagy baj, hiszen látogatóink számára még korábban kialakítottunk egy kapcsolat felvételi űrlapot, melynek segítségével visszajelezhetnek az esetlegesen felmerülő problémákkal kapcsolatban.

6.1. Teszt megtervezése

Ahhoz, hogy a tesztet mindenre kiterjedően el tudjuk végezni, érdemes először megtervezni a tesztelés lépéseit, feladatait. Fontos, hogy a tesztelést ne csak egy böngésző programmal végezzük el, mert előfordulhat, hogy az adott funkció az egyikkel működik, a másikkal viszont nem. A tesztet tehát a két talán leggyakoribb böngészővel az Internet Explorerrel⁴¹ is a Mozilla Firefoxal⁴² fogjuk elvégezni. Amennyiben a látogatóknak valamilyen problémája lesz, azt meg fogjuk vizsgálni ezzel a két böngészővel. Ha mi is hibát tapasztalunk, akkor kijavítjuk, viszont ha nincs gond, akkor a felhasználóknak javasoljuk a kapcsolat felvételi űrlapon keresztül, hogy váltsanak böngészőt, esetleg frissítsék azokat, illetve váltsanak képernyőfelbontást. A tesztelést időközönként érdemes lehet újra és újra elvégezni, hiszen a böngészők folyamatosan változnak, frissülnek.

Új felhasználó létrehozásának és regisztrált felhasználó bejelentkezésének tesztelése

Kezdjük a tesztet azzal, hogy létrehozunk egy új felhasználót (Teszt Elek) és figyeljük meg, hogy felmerül-e bármilyen gond a létrehozás során. Ellenőrizzük, hogy Teszt Elek kap-e értesítést a regisztrációról e-mailben. Nézzük meg az e-mail tartalmát is és, hogy megfelelően közli-e a felhasználói nevet és a jelszavat. Jelentkezzünk be Teszt Elek néven. Nézzük meg az elfelejtett jelszó funkciót is.

⁴¹ <http://microsoft.com/hun/windows/ie/default.msp>

⁴² <http://firefox.hu>

Az oldalak áttekintése különböző felbontásokban

Nézzük meg, hogy a blokkok elhelyezése megfelelő-e, nincsenek-e maradék angol nyelvű szövegek, stb. Mindezt különböző felbontásokban (1024 x 768 és 1280 x 1024) végezzük el.

Jogosultságok áttekintése

Figyeljük meg, hogy a bejelentkezett felhasználónak megvannak-e megfelelő jogosultságai. Azt is érdemes áttekinteni, hogy a be nem jelentkezett látogatók megfelelő korlátozásokkal rendelkeznek-e.

Rendelés tesztelése

Vigyünk végig egy teljes rendelést több áruval elvégezve. Itt is igyekezzünk minden lehetséges változtatást elvégezni (kosár frissítése, áru törlése, megjegyzések hozzáfűzése, stb.)

Keresés és tartalom megosztás tesztelése

Nézzük meg, hogy megfelelően működik-e a keresés és a tartalom megosztás funkció.

Kapcsolat felvételi űrlap

Próbáljuk ki ennek a működését is Teszt Elek néven, majd adminisztrátorként ellenőrizzük le, hogy megérkezett-e a levél: Ha igen válaszoljunk rá.

Hozzászólás, fórum

Teszteljük ezek helyes működését is.

Letöltés ellenőrzése

A *Cikkek, leírások* menüpontban két letölthető fájl is található. Ellenőrizzük, hogy le tudjuk-e tölteni ezeket a fájlokat.

6.2. A teszt elvégzése

Új felhasználó létrehozásának és regisztrált felhasználó bejelentkezésének tesztelése

A teszt eredménye: sikeres

Az oldalak áttekintése

A teszt eredménye: sikertelen

A böngészők a katalógusban lévő almenüpontokat (alkategóriákat) helytelenül jelenítették meg kisebb 1024 x 768-as képfelbontás esetében. Ugyanebben a felbontásban az is gondot okozott, hogy a fejlécben lévő honlapcím több sorban jelent meg (6.1. ábra).

6.1. ábra. A honlapcím helytelen megjelenése

Jogosultságok áttekintése

A teszt eredménye: sikeres

Rendelés tesztelése

A teszt eredménye: sikertelen

A rendelés áttekintése során a szállítási és számlázási címek nem megfelelően jelentek meg

Keresés és tartalom megosztás tesztelése

A teszt eredménye: sikeres

Kapcsolat felvételi űrlap

A teszt eredménye: sikeres

Hozzászólás, fórum

A teszt eredménye: sikeres

Letöltés ellenőrzése

A teszt eredménye: sikeres

6.3. A sikertelen teszteredmények javítása

Az oldalak áttekintése

A teszt eredménye: sikertelen

A böngészők a katalógusban lévő almenüpontokat (alkategóriákat) helytelenül jelenítették meg kisebb 1024 x 768-as képfelbontás esetében. Ugyanebben a felbontásban az is gondot okozott, hogy a fejlécben lévő honlapcím több sorban jelent meg.

Megoldás

Az *Adminisztráció/ Bolt adminisztráció/Testre szabás/Katalógus beállításai* menüpontban a *Mutatja az alkategóriákat a katalógus nézetben* részt ne engedélyezzük és az alul elhelyezkedő lenyíló menüben állítsuk be, hogy a katalógus kategóriái egy oszlopban jelenjenek meg. Így nem lesz gond a megjelenítéssel kisebb felbontás esetén sem.

A fejlécben több dolog is helyet foglal, ezért csúszik szét a honlapcím kisebb felbontás esetén. Ennek megoldására több lehetőség is kínálkozik. Vagy egyszerűen rövidítsük le a webáruház címét, és máris megoldódik a probléma vagy helyezzük át a keresés dobozt például a jobb oldalsávba. Inkább az utóbbi, elegánsabb megoldást válasszuk.

Rendelés tesztelése

A teszt eredménye: sikertelen

A rendelés áttekintése során a szállítási és számlázási címek nem megfelelően jelentek meg

Megoldás

Az *Adminisztráció/Bolt adminisztráció/Testre szabás/Ország beállítások* menüpontban az ország specifikus beállításokat kell módosítanunk a megfelelő megjelenés érdekében. Válasszuk a Magyarországhoz tartozó beállításokat és a cím információhoz a következők kerüljenek:

```
!postal_code  
!city  
!street1  
!street2  
!first_name !last_name  
!company
```


Ezen beállítások elmentésével minden megfelelően fog megjelenni.

6.4. A tesztelés befejezése

A sikertelen tesztek kijavítása után most ismét teszteljük le azokat a részeket, ahol módosításokat kellett elvégezni. Amennyiben ismét hibát találunk, megint javítsuk azokat, majd ismét ellenőrizzük. Csináljuk ezt egészen addig, amíg el nem érjük a hiba nélküli állapotot. Ha ezt az állapotot elértük, akkor készen vagyunk a webáruház elkészítésével és bekapcsolhatjuk az online állapotot. A 6.2. ábrán a kész webáruház látható.

Trópus díszállat-kereskedés

Bevásárlókosár

0 Elem **Osszesen:** 0 Ft

Navigáció

- Katalógus
- Termékek
- Tartalom beküldése
- Friss tartalom
- Fórum

Elindult

tropus, 2007, november 8 - 07:29

Weboldalunk működése elindult. Régi igénye vidéki vásárlóinknak, hogy boltunknak webáruháza is legyen. Mától ilyen téren is ki tudjuk elégíteni jelenlegi és jövőbeli vevőink igényeit. Oldalunk azonban nem csak egy webáruház funkciót látja el, mivel rengeteg hasznos cikket és leírást találhat itt a kedves böngésző. Ezen kívül boltunkról is sok érdekességet tudhat meg ezen oldal segítségével.

Pepe degu eseség

tropus, 2007, november 4 - 19:39 Rágcsáló eseségek

Kiváló minőségű, nagy kiszerelesű, vitaminokkal és ásványi anyagokkal teli táp.

420 Ft

[Kosárba](#)

Pepe mókus eseség

tropus, 2007, november 4 - 19:38 Rágcsáló eseségek

Kiváló minőségű, nagy kiszerelesű, vitaminokkal és ásványi anyagokkal teli táp.

490 Ft

[Kosárba](#)

Pepe nyúl eseség

tropus, 2007, november 4 - 19:37 Rágcsáló eseségek

Kiváló minőségű, nagy kiszerelesű, vitaminokkal és ásványi anyagokkal teli táp.

550 Ft

[Kosárba](#)

Pepe tengerimalac eseség

tropus, 2007, november 4 - 19:36 Rágcsáló eseségek

Kiváló minőségű, nagy kiszerelesű, vitaminokkal és ásványi anyagokkal teli táp.

410 Ft

[Kosárba](#)

Pepe hörcsög eseség

tropus, 2007, november 4 - 19:36 Rágcsáló eseségek

Kiváló minőségű, nagy kiszerelesű, vitaminokkal és ásványi anyagokkal teli táp.

390 Ft

[Kosárba](#)

Alom - csutka

tropus, 2007, november 4 - 19:34 Rágcsáló almok

Rágcsáló alom a kellemetlen szagok megelőzésére.

510 Ft

[Kosárba](#)

Alom - forgács

tropus, 2007, november 4 - 19:33 Rágcsáló almok

Rágcsáló alom a kellemetlen szagok megelőzésére.

140 Ft

[Kosárba](#)

Macska játék labda nagy

tropus, 2007, november 4 - 19:31 Macska játékok

400 Ft

[Kosárba](#)

Macska játék labda közepes

tropus, 2007, november 4 - 19:30 Macska játékok

300 Ft

[Kosárba](#)

Trópus

- Bemutakozás
- Hírek, új termékek (címleap)
- ▶ Cikkek, leírások
- Adatvédelem
- Kapcsolat

Tartalom megosztás

Belépés

Felhasználói név:

Jelszó:

[Belépés](#)

- Felhasználó létrehozása
- Elfelejtett jelszó

Online felhasználók

Jelenleg 0 felhasználó és 1 vendég van a webhelyen.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 [következő](#) [utolsó](#) »

Szeged Védres u. 13. Telefon/fax: (+36) 62/435-906 Nyitvatartás: hétfő-péntek 10-18, szombat 9-12

RoopleTheme

6.2. ábra. Az elkészült webáruház

7. Összefoglalás

A szakdolgozat elkészítése során beigazolódott, hogy a Drupal egy rendkívül egyszerűen használható tartalomkezelő rendszer, amely bizonyos modulok kiegészítésével alkalmas komplex webáruház megvalósítására is.

Ahhoz, hogy elkészüljön az internetes bolt nem kellett bonyolult programkódokat írni, viszont sok apró hasznos információt kellett összegyűjteni ahhoz, hogy megvalósuljon a kész webáruház. Ezeket igyekeztem minél jobban dokumentálni, hogy másoknak könnyebb legyen, egy ehhez hasonló alkalmazás elkészítése.

A bevezetésben kitűzött célt, vagyis hogy bemutassam egy Drupal alapú webáruház elkészítésének folyamatát, úgy érzem sikerült megvalósítani. Remélem többeknek segíthetek ezzel az írással, hogy létrehozassák saját webáruházukat.

8. Felhasznált irodalom

- [1] Webáruház info – Magyar webáruházak hivatkozásai kategorizálva és ellenőrizve
<http://webaruhaz.info/webaruhazengedelyezes>, 2007
- [2] Webáruház készítés és webáruház karbantartás
<http://webmasters.hu/webaruhazkeszites.php?is=1&gclid=COaL7tzY6I8CFSXOE AodnyvMXw>, 2007
- [3] Részei, felhasználása, verziószámok és disztribúciók | drupal.hu
<http://drupal.hu/kezikonyv/disztribuciok>, 2007
- [4] Tartalomkezelő rendszer, keretrendszer és még több | drupal.hu
<http://drupal.hu/kezikonyv/tkr>, 2007
- [5] Drupal Portál fejlesztés
<http://pentaschool.hu/webmester/drupal.php>, 2007
- [6] Weblabor váltás: miért éppen Drupal? | Weblabor
<http://weblabor.hu/cikkek/miertdrupal>, 2007
- [7] 20 ingyenes webshop script
<http://optimalizalas.info/webdev/20-ingyenes-webshop-script.php>, 2007
- [8] Weganet KFT. – Drupal – Übercart
http://weganet.hu/drupal_ubercart, 2007
- [9] Nagy Gusztáv: Webes tartalomkezelő rendszerek, 2007, 24. oldal
- [10] A telepítő használata | drupal.hu
<http://drupal.hu/kezikonyv/telepites/telepito>, 2007
- [11] Nagy Gusztáv: Webes tartalomkezelő rendszerek, 2007, 20-23. oldal